

Finansutskottets betänkande 2018/19:FiU2

Utgiftsområde 2 Samhällsekonomi och finansförvaltning

Sammanfattning

Utskottets förslag till anslag inom utgiftsområde 2 uppgår till ca 17,3 miljarder kronor för 2019. Därmed tillstyrker utskottet delvis förslagen i Moderaternas och Kristdemokraternas motioner. Vad gäller anslaget till Statens servicecenter (SSC) föreslår utskottet att det anvisas 3,5 miljoner kronor 2019 mer än vad regeringen föreslagit. Syftet är att det ska vara möjligt att etablera delar av SSC:s verksamhet i Kiruna för att tillföra statliga ersättningsjobb när Radiotjänst läggs ned. I övrigt tillstyrker utskottet regeringens förslag i propositionen om anslag inom utgiftsområde 2. Utskottet tillstyrker dessutom regeringens förslag om bemyndiganden om ekonomiska åtaganden och investeringsplaner. Utskottet tillstyrker också Riksrevisionens förslag till anslag och låneram för 2019. Samtliga övriga motionsyrkanden avstyrks.

Utskottet föreslår att ärendet avgörs trots att det varit tillgängligt kortare tid än två vardagar före den dag då det behandlas.

I betänkandet finns fyra särskilda yttranden (S, V, MP), SD, C och L. Ledamöterna från Socialdemokraterna, Sverigedemokraterna, Centerpartiet, Vänsterpartiet, Liberalerna och Miljöpartiet avstår från ställningstagande när det gäller anslagsbeslutet och redovisar i stället sina överväganden i särskilda yttranden.

Behandlade förslag

Proposition 2018/19:1 inom utgiftsområde 2 Samhällsekonomi och finansförvaltning.

Fem yrkanden i motioner från allmänna motionstiden 2018/19.

Innehållsförteckning

Utskottets förslag till riksdagsbeslut	3
Redogörelse för ärendet	5
Ärendet och dess beredning	5
Budgetprocessen i riksdagen	5
Betänkandets disposition	6
Utskottets överväganden	7
Regeringens resultatredovisning för finansmarknadsområdet	7
Regeringens resultatredovisning för statlig förvaltningspolitik	12
Anslag inom utgiftsområde 2	14
Särskilda yttranden	38
1. Anslag inom utgiftsområde 2 (S, V, MP)	38
2. Anslag inom utgiftsområde 2 (SD)	40
3. Anslag inom utgiftsområde 2 (C)	41
4. Anslag inom utgiftsområde 2 (L)	42
<i>Bilaga 1</i>	
Förteckning över behandlade förslag	43
Propositionen	43
Motioner från allmänna motionstiden 2018/19	44
<i>Bilaga 2</i>	
Regeringens och motionärernas anslagsförslag	45
<i>Bilaga 3</i>	
Regeringens och motionärernas förslag till beställningsbemyndiganden	47
<i>Bilaga 4</i>	
Utskottets anslagsförslag	48
<i>Tabeller</i>	
Tabell 1 Investeringsplan för Statens fastighetsverk 2018–2021	29
Tabell 2 Investeringsplan för Fortifikationsverket 2018–2021	31

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

Anslag inom utgiftsområde 2

a) Anslagen för 2019

Riksdagen anvisar, med de anslagsvillkor utskottet anger, anslagen för 2019 inom utgiftsområde 2 enligt utskottets förslag i bilaga 4.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2018/19:1 utgiftsområde 2 punkt 13, bifaller delvis proposition 2018/19:1 utgiftsområde 2 punkt 10 och motionerna 2018/19:2897 av Jakob Forssmed m.fl. (KD) yrkande 1 och

2018/19:2944 av Elisabeth Svantesson m.fl. (M) samt avslår motionerna

2018/19:2357 av Oscar Sjöstedt m.fl. (SD),

2018/19:2623 av Emil Källström m.fl. (C) och

2018/19:2979 av Mats Persson m.fl. (L).

b) Bemyndiganden om ekonomiska åtaganden

Riksdagen bemyndigar regeringen att

1. under 2019 ingå ekonomiska åtaganden som inklusive tidigare åtaganden medför behov av framtida anslag på högst de belopp och inom de tidsperioder som regeringen föreslår,

2. för 2019 besluta om en kreditram på högst 50 000 000 000 kronor och en garantiram på högst 750 000 000 000 kronor för stabilitetsfonden,

3. för 2019 besluta om en kreditram på högst 100 000 000 000 kronor och en garantiram på högst 200 000 000 000 kronor för resolutionsreserven,

4. för 2019 besluta om en kredit i Riksgäldskontoret som inklusive tidigare utnyttjad kredit uppgår till högst 250 000 000 kronor för att tillgodose Kammarkollegiets behov av likviditet i samband med inrättande av nya myndigheter,

5. för 2019 besluta om en kredit i Riksgäldskontoret som inklusive tidigare utnyttjad kredit uppgår till högst 100 000 000 kronor för att tillgodose Kammarkollegiets behov av likviditet i det statliga försäkringssystemet,

6. för 2019 besluta om en kredit i Riksgäldskontoret som inklusive tidigare utnyttjad kredit uppgår till högst 100 000 000 kronor för att tillgodose Statens tjänstepensionsverks behov av likviditet i pensionshanteringen,

7. för 2019 besluta att Statens fastighetsverk får ta upp lån i Riksgäldskontoret som inklusive tidigare upplåning uppgår till högst 15 200 000 000 kronor för investeringar i fastigheter och markanläggningar,

8. för 2019 besluta att Fortifikationsverket får ta upp lån i Riksgäldskontoret som inklusive tidigare upplåning uppgår till högst 14 500 000 000 kronor för investeringar i fastigheter och markanläggningar.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2018/19:1 utgiftsområde 2 punkterna 1–5, 7, 9 och 11.

c) Riksrevisionens lån för investeringar i anläggningstillgångar som används i verksamheten

Riksdagen bemyndigar Riksrevisionen att för 2019 ta upp lån i Riksgäldskontoret som inklusive tidigare upplåning uppgår till högst 15 000 000 kronor för investeringar i anläggningstillgångar som används i verksamheten.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2018/19:1 utgiftsområde 2 punkt 12.

d) Godkännande av investeringsplaner

Riksdagen godkänner

1. investeringsplanen för fastigheter och markanläggningar för 2019–2021 som riktlinje för Statens fastighetsverks investeringar,

2. investeringsplanen för fastigheter och markanläggningar för 2019–2021 som riktlinje för Fortifikationsverkets investeringar.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2018/19:1 utgiftsområde 2 punkterna 6 och 8.

Utskottet föreslår att ärendet avgörs trots att det har varit tillgängligt kortare tid än två vardagar före den dag då det behandlas.

Stockholm den 18 december 2018

På finansutskottets vägnar

Fredrik Olovsson

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Fredrik Olovsson (S)*, Gunilla Carlsson (S)*, Niklas Wykman (M), Oscar Sjöstedt (SD)*, Adnan Dibrani (S)*, Emil Källström (C)*, Ulla Andersson (V)*, Jessika Roswall (M), Dennis Dioukarev (SD)*, Ingela Nylund Watz (S)*, Jakob Forssmed (KD), Ingemar Nilsson (S)*, Mats Persson (L)*, Sven-Olof Sällström (SD)*, Janine Alm Ericson (MP)*, Jan Ericson (M) och Mattias Karlsson i Luleå (M).

* Avstår från ställningstagande, se särskilda yttranden.

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

I detta ärende behandlas regeringens budgetproposition 2018/19:1 i de delar som gäller utgiftsområde 2 Samhällsekonomi och finansförvaltning och de motionsförslag som väckts under allmänna motionstiden 2018/19. Regeringens förslag till riksdagsbeslut och motionsförslagen finns i bilaga 1.

I bilaga 2 och 3 finns en sammanställning av regeringens förslag till anslag för 2019 och beställningsbemyndiganden samt de avvikelser från dessa som Moderaterna, Sverigedemokraterna, Centerpartiet, Kristdemokraterna och Liberalerna föreslår i sina respektive anslagsmotioner. I bilaga 4 finns utskottets förslag till anslagsfördelning.

I propositionen anförs att särskilda principer har tillämpats vid utformningen av propositionen med anledning av att den har beslutats av en övergångsregering (prop. 2018/19:1 utg.omr. 2 s. 15). Utgångspunkten för förslagen i propositionen har varit den budget som riksdagen har beslutat för 2018 efter förslag i budgetpropositionen för 2018. Vidare har vissa generella justeringar av anslagen gjorts i enlighet med vad som redovisas i propositionen. Regeringen har avstått från att redovisa den framtida politiska inriktningen för utgiftsområdet.

Det som anges ovan har inte tillämpats i förhållande till de förslag i budgetpropositionen som avser Riksrevisionen. Budgetpropositionens innehåll motsvarar i dessa delar det förslag som Riksrevisionen själv lämnat.

Ledamöterna från Moderaterna och Kristdemokraterna har under utskottets beredning av ärendet justerat sina yrkanden enligt vad som framgår i betänkandet under rubriken Utskottets ställningstagande.

Budgetprocessen i riksdagen

Rambeslutsprocessen

Budgetprocessen innebär bl.a. att riksdagen i ett första steg genom *ett* beslut fastställer en utgiftsram för varje utgiftsområde. Utgiftsramen anger det belopp som utgiftsområdets anslag högst får uppgå till (11 kap.18 § riksdagsordningen).

Riksdagen har bifallit Moderaternas och Kristdemokraternas reservation om utgiftsramarna och bestämt utgiftsramen för 2019 för utgiftsområde 2 Samhällsekonomi och finansförvaltning till 17 318 966 000 kronor (prop. 2018/19:1, bet. 2018/19:FiU1, rskr. 2018/19:62). I detta betänkande föreslår finansutskottet för riksdagen hur anslagen för utgiftsområdet ska fördelas inom utgiftsområdesramen. Riksdagens ställningstagande till anslag för utgiftsområdet ska göras genom *ett* beslut (11 kap. 18 § riksdagsordningen).

Uppföljning av regeringens resultatredovisning

Enligt budgetlagen (2011:203) ska regeringen i budgetpropositionen lämna en redovisning av de resultat som har uppnåtts i verksamheten i förhållande till de mål som riksdagen har beslutat. I propositionen lämnar regeringen en sådan redovisning. Mot bakgrund av de principer som tillämpats vid utformningen av propositionen med anledning av att den har beslutats av en övergångsregering har regeringen dock avstått från att redovisa sina slutsatser av de presenterade resultaten.

I utskottens uppgifter ingår att följa upp och utvärdera riksdagsbeslut (4 kap. 8 § regeringsformen). Som en del i utskottens uppföljning ingår att behandla den resultatinformation som regeringen presenterar. Riksdagen har beslutat om riktlinjer för bl.a. den löpande uppföljningen av regeringens resultatredovisning (framst. 2005/06:RS3, bet. 2005/06:KU21). Av riktlinjerna framgår att riksdagen beställer och tar emot information om resultatet av statens verksamhet.

Utskottet har mot den bakgrunden gått igenom regeringens resultatredovisning för utgiftsområde 2 i budgetpropositionen.

Betänkandets disposition

Betänkandet har disponerats så att regeringens resultatredovisning behandlas först. Utgiftsområde 2 innehåller flera olika områden, men riksdagen har fattat beslut om mål för två av dem: finansmarknadsområdet och den statliga förvaltningspolitiken. Det är regeringens resultatredovisning för dessa områden som behandlas i betänkandet. Därefter behandlar utskottet de förslag i budgetpropositionen och motionsförslag som gäller anslag inom utgiftsområde 2. I detta avsnitt återfinns också regeringens redogörelse för behandlingen av ett tillkännagivande om att den statliga närvaron bör öka i hela landet.

Utskottets överväganden

Regeringens resultatredovisning för finansmarknadsområdet

Propositionen

Området omfattar åtgärder för ett stabilt och hållbart finansiellt system som präglas av ett starkt konsumentskydd och en effektiv statlig finansförvaltning. Myndigheterna på området är Finansinspektionen och Riksgäldskontoret.

I enlighet med kraven i budgetlagen (2011:203) lämnar regeringen i propositionen en resultatredovisning i förhållande till de mål som riksdagen har beslutat. Mot bakgrund av de principer som tillämpats vid utformningen av propositionen med anledning av att den har beslutats av en övergångsregering har regeringen dock avstått från att redovisa sina slutsatser av de presenterade resultaten.

Mål

Riksdagen har beslutat om följande mål för finansmarknadsområdet (prop. 2015/16:1 utg.omr. 2, bet. 2015/16:FiU2, rskr. 2015/16:118):

- Det finansiella systemet ska vara stabilt och präglas av högt förtroende med väl fungerande marknader som tillgodoser hushållens och företagens behov av finansiella tjänster samtidigt som det finns ett högt skydd för konsumenter.
- Det finansiella systemet ska bidra till en hållbar utveckling.
- Statens finansförvaltning ska bedrivas effektivt.

Resultatindikatorer

Regeringen redovisar följande 28 resultatindikatorer för det första delmålet om det finansiella systemet och hållbarhet:

- marknadsfinansiering
- storbankernas likviditetsreserver
- storbankernas kapitaltäckning
- försäkringsföretagens solvenskvot
- hushållens skuldsättning
- räntekostnader efter skatt
- volymviktade belåningsgrader för nya bolån
- andelen hushåll med högre belåning än 85 procent
- amorteringar efter belåningsgrad
- genomsnittlig skuldkvot för hushåll med bolån
- bankernas bruttomarginal på nya bolån
- konsumtionslån

- marknadsandelar inlåning
- storbankernas genomsnittliga avkastning på eget kapital
- finansiellt stressindex
- okonsoliderad statsskuld
- företagens finansieringsmöjligheter
- användningen av olika betalningsinstrument
- kontantbetalningar
- ärendestatistik hos Konsumenternas Bank- och finansbyrå
- kundnöjdhet inom olika delar av finansmarknaden för privatkunder respektive företagskunder
- finansiell folkbildning
- Finansinspektionens varningslista
- vetenskaplig publicering
- andel kvinnor i forskningscentrumen
- hållbara fonder inom premiepensionssystemet
- emission av gröna obligationer
- antalet rapporter om misstänkta transaktioner mottagna av finanspolisen.

För den statliga finansförvaltningen redovisas följande tre resultatindikatorer:

- styckkostnad per statlig betalning
- myndigheternas upplevda servicenivå
- riskerna inom Riksgäldskontorets garanti- och utlåningsverksamhet.

Resultat

Det finansiella systemet

I propositionen redovisar regeringen utfallet 2017 för resultatindikatorerna. Nedan följer en sammanställning i punktform.

- Under 2017 uppgick de monetära finansinstitutens marknadsfinansiering till 32 procent av deras totala finansiering, vilket är en nedgång med ungefär 5 procentenheter jämfört med 2016. Av marknadsfinansieringen sker ca 58 procent i utländsk valuta och ca 42 procent i svenska kronor.
- Under 2017 var den genomsnittliga likviditetstäckningsgraden för storbankerna 1,43, vilket är detsamma som 2016. Om likviditetstäckningsgraden överstiger 1,0 uppfyller banken de krav som finns på likviditetsreserverna.
- Den genomsnittliga totala kärnkaptitalrelationen för storbankerna har ökat med några procentenheter per år för att uppgå till knappt 21 procent 2017. Storbankernas bruttosoliditet, som anger hur stort det egna kapitalet är i förhållande till bankens totala tillgångar och åtaganden utanför balansräkningen, var ungefär 5 procent 2017, vilket är detsamma som 2016.
- Försäkringsföretagens förmåga att möta sina åtaganden på kort och lång sikt bedöms utifrån deras solvenskvot. För samtliga kategorier av

livförsäkringsbolag har solvenskvoten överstigit 1,0 sedan 2008. En kvot som överstiger 1,0 innebär att företaget kan fullgöra sina åtaganden.

- Hushållens skulder uppgick till ungefär 185 procent av deras disponibla inkomst sista kvartalet 2017, vilket är en ökning med ungefär 7 procentenheter jämfört med sista kvartalet 2016. Bolånen står för 82 procent av hushållens totala skulder.
- Hushållens räntekostnader fortsätter att minska. Under 2017 var kvoten mellan hushållens räntekostnader och disponibla inkomst 2,5 procent. I sammanhanget noteras att ungefär 69 procent av utlåningen till svenska hushåll hade en räntebindningstid på upp till ett år.
- I den totala stocken av bolån har belåningsgraden minskat under flera år och var 55 procent 2017, vilket är en minskning med 3 procentenheter jämfört med året före. Andelen hushåll med belåningsgrad över 85 procent har minskat kontinuerligt sedan bolånetaket infördes 2010.
- Trenden med stigande volymviktade belåningsgrader i nyutlåningen bröts i samband med att bolånetaket infördes 2010.
- År 2017 amorterade 79 procent av alla hushåll med nya lån, vilket är en ökning med 1 procentenhet jämfört med 2016. År 2011 var motsvarande siffra 42 procent.
- Volymen av nya konsumtionslån som understiger 50 000 kronor har nästan tredubblats sedan 2008. Nya blankolån över 250 000 kronor var nästan sju gånger större 2017 än 2008, och ökningen har varit särskilt stor de senaste fyra åren.
- Vid 2017 års slut uppgick bankernas bruttomarginal på bolån enligt Finansinspektionens beräkningar till 1,71 procent jämfört med 1,66 året före.
- Vid utgången av 2017 stod de fyra storbankerna för 69 procent av utlåningen. När det gäller inlåningen hade de en marknadsandel som uppgick till omkring 68 procent.
- Storbankernas genomsnittliga årliga avkastning på eget kapital har varierat mellan 10 och 13 procent sedan 2010. Under 2017 var den 11,5 procent.
- Det sammanvägda finansiella stressindexet (CISS) som mäter volatilitet på aktie-, penning-, valuta- och obligationsmarknaderna visar att stressnivån var något lägre 2017 än 2016.
- Statens okonsoliderade skuld motsvarade i slutet av 2017 en skuldsättning på ungefär 29 procent av Sveriges BNP.
- När det gäller företagens kapitalförsörjning uppgav 88 procent av respondenterna i Konjunkturinstitutets barometer att den är ”normal”, vilket är detsamma som för 2016.
- Mellan 2010 och 2016 minskade andelen som uppgav att de hade använt kontanter vid sitt senaste köp från 39 till 15 procent. Mellan 2016 och 2018 minskade andelen med ytterligare 2 procentenheter.
- Ärendestatistiken från Konsumenternas Bank- och finansbyrå visar att antalet inkomna ärenden var relativt konstant 2013–2017.

- Utifrån undersökningar som Svenskt Kvalitetsindex (SKI) återkommande genomför noteras en ökad kundnöjdhet inom olika delar av finansmarknaden.
- Under 2017 fick omkring 226 000 personer ta del av Finansinspektionens verksamhet i fråga om finansiell folkbildning i någon form. Insatserna fokuserades bl.a. på Trygga din ekonomiska framtid, riktat till överförmyndare, och skolprojektet Koll på cashen.
- På Finansinspektionens varningslista publiceras regelbundet företag som erbjuder konsumenter och investerare finansiella tjänster eller produkter utan att företaget har nödvändiga tillstånd i eller utanför Sverige. Antalet sådana varningar ökade 2017 jämfört med 2016.
- När det gäller finansmarknadsforskning minskade den vetenskapliga publiceringen i form av artiklar och konferensbidrag från 259 stycken 2016 till 250 stycken 2017.
- Andelen kvinnor som väljer forskningsområdet finansmarknad är mindre än andelen män. Bland professorerna var andelen kvinnor 5 procent 2017 och bland doktoranderna 36 procent.
- Sedan 2008 har både andelen hållbara fonder inom premiepensionssystemet och andelen av det investerade kapitalet i dessa fonder ökat.
- Antalet emitterade svenska gröna obligationer ökade med drygt 61 procent 2017 jämfört med 2016. Sedan 2008, då den första svenska gröna obligationen emitterades, har antalet emitterade gröna obligationer ökat till 50 stycken 2017. Det motsvarar en emitterad summa på knappt 60 miljarder kronor och 0,93 procent av den totala stocken av emitterade obligationer.
- Antalet rapporter om misstänkta transaktioner som tagits emot av finanspolisen har ökat under de senaste fem åren.

Effektiv finansförvaltning i staten

I propositionen redovisar regeringen utfallet 2017 för resultatindikatorerna. Nedan följer en sammanställning i punktform.

- Kostnadseffektiviteten i den statliga betalningsmodellen mäts som styckkostnad per betalning. Kostnaden per betalning minskade mellan 2012 och 2016 till 51 öre. Det nya ramavtalet för betaltjänster som Riksgäldskontoret upphandlade under 2017 har medfört att kostnaden per betalning ökat med 8 öre jämfört med 2016. I det nya ramavtalet ingår även transparenta och mer fördelaktiga valutakurser för myndigheternas valutaväxlingar.
- De årliga kundundersökningarna som Riksgäldskontoret genomför pekar på att myndigheterna under hela perioden 2009–2017 varit nöjda med de tjänster och den service som Riksgäldskontoret tillhandahållit. Under 2017 blev resultatet 4,6 på en femgradig skala, vilket överstiger myndighetens mål på 4,5. Mest nöjda var kunderna med bemötande, tillgänglighet och att de får svar i rimlig tid.

- Vid utgången av 2017 uppgick det totala garanterade beloppet för vilket Riksgäldskontoret ansvarar till 29,7 miljarder kronor, vilket var knappt 3,7 miljarder kronor mindre än vid förra årsskiftet. Utlåningen till låntagare utanför staten minskade med drygt 5,6 miljarder kronor till drygt 5,6 miljarder kronor jämfört med föregående år. Regeringen hänvisar till Årsredovisningen för staten 2017 (skr. 2017/18:101) för en redovisning och riskanalys av statliga garantier och utlåning, och konstaterar att risken för stora förluster i den ordinarie portföljen sammantaget bedöms som låg.

Utskottets tidigare behandling

I betänkandet med anledning av budgetpropositionen för 2018 (bet. 2017/18:FiU2) konstaterade utskottet i sin bedömning att resultatredovisningen för finansmarknadsområdet har en tydlig struktur som redovisar resultaten i förhållande till de tre delarna i det riksdagsbundna målet. Analyser, slutsatser och regeringens bedömningar är i fokus snarare än myndighetsredovisningar. Utskottet uppskattade detta och konstaterade att det var i linje med vad man tidigare efterfrågat.

Mot bakgrund av att utskottet noterade att antalet indikatorer för att bedöma målpuffyllelsen för delmålet om ett stabilt finansiellt system är stort och dessutom hade ökat något jämfört med tidigare, uttalade utskottet att det är viktigt med väl motiverade indikatorer och att dessa är rimligt hållbara över tid. Utskottet menade att när urvalet ändras från ett år till ett annat skapas en osäkerhet om på vilka grunder indikatorerna valts ut och om de är representativa för att beskriva resultaten i förhållande till målen samtidigt som möjligheterna till jämförelser mellan åren minskar.

Utskottet noterade att regeringen redovisat tre indikatorer för uppföljning av delmålet om att det finansiella systemet ska bidra till en hållbar utveckling. Utskottet konstaterade att det dock saknades en analys av på vilket sätt de statliga insatserna på området bidrar till målpuffyllelsen. Inte heller hade regeringen tydligt motiverat varför just dessa tre indikatorer valts för att utvärdera målpuffyllelsen för delmålet, ansåg utskottet.

Kompletterande information

Utskottet har i betänkande 2018/19:FiU12 behandlat regeringens skrivelse med anledning av Riksrevisionens granskning om finansiell stabilitet. Med anledning av att Riksrevisionen anser att regeringens uppdrag till Finansinspektionen är otydligt, särskilt när det gäller den målkonflikt som kan uppstå mellan åtgärder för ett stabilt finansiellt system och för en god ekonomisk utveckling, framför utskottet (s. 13) att man utgår från att regeringen kontinuerligt ser över styrningen av sina myndigheter så att det riksdagsbundna målet om finansiell stabilitet kan uppnås. Utskottet menar att det är rimligt att regeringen i det arbetet beaktar det som Riksrevisionen säger

om ett tydligare mål för Finansinspektionens makrotillsynsuppdrag och hur myndigheten ska väga olika mål mot varandra.

Utskottets bedömning

Utskottet konstaterar att regeringen har avstått från att redovisa sina slutsatser av de presenterade resultaten mot bakgrund av att propositionen har beslutats av en övergångsregering. Utskottet noterar liksom förra året det stora antalet indikatorer och står fast vid sina tidigare uttalanden om att det är viktigt med väl motiverade indikatorer och att dessa är rimligt hållbara över tid. Utskottet har inget ytterligare att anföra.

Regeringens resultatredovisning för statlig förvaltningspolitik

Propositionen

Området omfattar styrning, ledning, organisation och utveckling av de statliga myndigheterna samt vissa övergripande frågor om relationen mellan stat och kommun, inklusive regional ansvarsfördelning. Myndigheterna inom området är Statskontoret, Kammarkollegiet, Ekonomistyrningsverket (ESV) och Statens servicecenter (SSC).

I enlighet med kraven i budgetlagen (2011:203) lämnar regeringen i propositionen en resultatredovisning i förhållande till de mål som riksdagen har beslutat. Mot bakgrund av de principer som tillämpats vid utformningen av propositionen med anledning av att den har beslutats av en övergångsregering har regeringen dock avstått från att redovisa sina slutsatser av de presenterade resultaten.

Mål

Riksdagen har beslutat om följande mål för den statliga förvaltningspolitiken (prop. 2009/10:175, bet. 2009/10:FiU38, rskr. 2009/10:315):

- En innovativ och samverkande statsförvaltning som är rättssäker och effektiv, har väl utvecklad kvalitet, service och tillgänglighet och som därigenom bidrar till Sveriges utveckling och ett effektivt EU-arbete.

Resultatindikatorer

Regeringen inleder med att konstatera att resultatredovisningen är inriktad på den statliga förvaltningens utveckling på en övergripande nivå.

De indikatorer som används för att redovisa resultaten i förhållande till målet är

- Världsbankens indikator för den offentliga sektorns måluppfyllelse

- organisationen Transparency Internationals rankning av världens länder i fråga om korruption i den offentliga sektorn
- OECD:s undersökning om allmänhetens förtroende för den nationella regeringen.

I resultatredovisningen redovisas också särskilda åtgärder som vidtagits och den generella utvecklingen i statsförvaltningen. Regeringen konstaterar också att statsförvaltningens resultat inom specifika områden redovisas inom respektive utgiftsområde.

Resultat

I propositionen redovisar regeringen utfallet 2017 för resultatindikatorerna. Nedan följer en sammanställning i punktform.

- Enligt Världsbankens indikator rankades Sveriges offentliga sektor 2017 som mer högpresterande än drygt 96 procent av världens länder. Detta var en liten förbättring jämfört med 2016, men ett lägre resultat än åren dessförinnan.
- Enligt Transparency Internationals indikator (CPI) rankades den svenska offentliga sektorn som världens sjätte minst korrupta 2017, vilket var en försämring med två placeringar jämfört med 2016.
- I OECD:s senast publicerade Government at a Glance 2017 låg allmänhetens förtroende för regeringen i Sverige över snittet för OECD-länderna, men förtroendet har sjunkit sedan 2007.

Under rubriken En innovativ och samverkande statsförvaltning skriver regeringen bl.a. om genomförandet av tillitsreformen och förslag till regeländringar som syftar till att skapa en effektivare styrning och uppföljning samt en minskad administrativ börda för myndigheterna. Genom att man har utvidgat Tillitsdelegationens uppdrag (dir. 2017:119) ingår numera också att stödja statliga myndigheter som vill styra sin verksamhet på ett mer tillitsbaserat sätt. Under rubriken Rättssäkerhet och effektivitet beskriver regeringen arbetet för en god förvaltningskultur och arbetet mot korruption och andra oegentligheter i staten. Bland annat har Statskontoret skapat ett statligt myndighetsnätverk mot korruption. Regeringen har också beslutat om ändringar i förordningen om intern styrning och kontroll som förtydligar att processen för intern styrning och kontroll ska förebygga att verksamheten utsätts för korruption, otillbörlig påverkan, bedrägeri och andra oegentligheter.

Utskottets tidigare behandling

I betänkandet med anledning av budgetpropositionen för 2018 (bet. 2017/18:FiU2) konstaterade utskottet i sin bedömning att det var en fördel att resultatredovisningen strukturerats utifrån de tre delarna i målet och att avsnittet förbättrats genom att regeringen gått över från en redovisning med myndighetsfokus till mer av verksamhetsfokus.

Samtidigt noterade utskottet bl.a. att resultaten för områdena digitalisering och it inom offentlig förvaltning, den statliga arbetsgivarpolitiken, offentlig upphandling och fastighetsförvaltning inte redovisas i avsnittet trots att områdena enligt utskottet bör tillhöra den statliga förvaltningspolitiken. I stället redovisas dessa områden i förhållande till mål som regeringen beslutat för respektive område i de avsnitt där områdena särredovisas. Utskottet ansåg att det kan finnas anledning för regeringen att tydliggöra hur resultaten för dessa särredovisade områden förhåller sig till det mål som riksdagen beslutat för den statliga förvaltningspolitiken och överväga en tydligare redovisning av resultaten i förhållande till detta.

Vidare konstaterade utskottet att regeringens resultatredovisning skulle vinna på en struktur som avspeglar förhållandet att målet för den statliga förvaltningspolitiken inte enbart eller ens huvudsakligen kan nå genom den verksamhet som bedrivs av de myndigheter som regeringen sorterat in under rubriken Statlig förvaltningspolitik. Ett sätt att inleda ett sådant arbete kunde enligt utskottet, som man också tidigare framhållit, vara att göra en samlad och fördjupad redovisning i en resultatskrivelse till riksdagen (bet. 2015/16:FiU2 och bet. 2016/17:FiU2).

Utskottets bedömning

Utskottet konstaterar att regeringen har avstått från att redovisa sina slutsatser av de presenterade resultaten mot bakgrund av att propositionen har beslutats av en övergångsregering. Utskottet har inget ytterligare att anföra.

Anslag inom utgiftsområde 2

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen anvisar anslaget 1:19 Statens servicecenter för 2019 enligt utskottets förslag och bifaller därmed delvis Moderaternas och Kristdemokraternas motioner. I övrigt anvisar riksdagen anslagen för 2019 inom utgiftsområde 2 Samhällsekonomi och finansförvaltning enligt regeringens och Riksrevisionens förslag, och bifaller därmed delvis propositionen. Riksdagen lämnar de bemyndiganden om ekonomiska åtaganden som regeringen och Riksrevisionen begärt samt godkänner regeringens förslag till investeringsplaner. Riksdagen avslår övriga motionsyrkanden med alternativa förslag till anslagsfördelning.

Jämför särskilt yttrande 1 (S, V, MP), 2 (SD), 3 (C) och 4 (L).

I detta avsnitt behandlas regeringens och motionärernas förslag till anslag inom utgiftsområde 2, bemyndiganden om ekonomiska åtaganden och investeringsplaner för Statens fastighetsverk (SFV) och Fortifikationsverket

(FortV). I förslagen till bemyndiganden om ekonomiska åtaganden ingår förslag om s.k. beställningsbemyndiganden men också förslag om krediter i Riksgäldskontoret samt kredit- och garantiramar för stabilitetsfonden och resolutionsreserven.

I avsnittet behandlas också Riksrevisionens förslag till anslag och bemyndigande om att ta upp lån i Riksgäldskontoret för investeringar i anläggningstillgångar som används i myndighetens verksamhet.

Propositionen

Redovisningen görs enligt indelningen i propositionen, dvs. finansmarknadsområdet, statlig förvaltningspolitik, digitalisering och it inom offentlig förvaltning, statliga arbetsgivarfrågor, offentlig upphandling, statistik, prognos- och uppföljningsverksamhet, fastighetsförvaltning, god redovisningssed, vissa garanti- och medlemsavgifter och slutligen Riksrevisionen.

Finansmarknadsområdet

Området omfattar åtgärder för ett stabilt och hållbart finansiellt system som präglas av ett starkt konsumentskydd och en effektiv statlig finansförvaltning. Finansinspektionen och Riksgäldskontoret är de myndigheter som hör till området, liksom Krigsförsäkringsnämnden. Finansinspektionen och Riksgäldskontoret finansieras i huvudsak med anslag, men de får också disponera vissa avgiftsintäkter för delar av sin verksamhet.

De anslag och bemyndiganden om ekonomiska åtaganden som regeringen redovisar under denna rubrik är

- anslaget 1:11 Finansinspektionen
- anslaget 1:3 Finansinspektionens avgifter till EU:s tillsynsmyndigheter
- anslaget 1:12 Riksgäldskontoret
- anslaget 1:16 Finansmarknadsforskning
- beställningsbemyndiganden för anslaget 1:16 Finansmarknadsforskning
- kredit- och garantiramar till stabilitetsfonden och resolutionsreserven.

Anslaget 1:11 Finansinspektionen

Regeringen föreslår att riksdagen anvisar 603 643 000 kronor för 2019. Anslaget får användas för Finansinspektionens förvaltningsutgifter och för Krigsförsäkringsnämndens verksamhet.

De principer som tillämpats vid utformningen av propositionen innebär att anslaget föreslås öka med 5,8 miljoner kronor till följd av pris- och löneomräkning. Anslaget föreslås också minska med 5 miljoner kronor till följd av att riksdagen tidigare beslutat att de ändamål och verksamheter som avser samordning av åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism ska flyttas från utgiftsområde 2 Samhällsekonomi och finansförvaltning till

utgiftsområde 4 Rättsväsendet (prop. 2017/18:100, bet. 2017/18:KU40, rskr. 2017/18:419).

Anslaget 1:3 Finansinspektionens avgifter till EU:s tillsynsmyndigheter

Regeringen föreslår att riksdagen anvisar 17 550 000 kronor för 2019. Det innebär att anslaget är oförändrat jämfört med 2018. Anslaget får användas för utgifter för Finansinspektionens avgifter till EU:s tillsynsmyndigheter Europeiska bankmyndigheten, Europeiska försäkrings- och tjänstepensionsmyndigheten samt Europeiska värdepappers- och marknadsmyndigheten.

Anslaget 1:12 Riksgäldskontoret

Regeringen föreslår att riksdagen anvisar 331 027 000 kronor för 2019. Anslaget får användas för Riksgäldskontorets förvaltningsutgifter.

De principer som tillämpats vid utformningen av propositionen innebär att anslaget föreslås öka med 3,4 miljoner kronor till följd av pris- och löneomräkning.

Anslaget 1:16 Finansmarknadsforskning

Regeringen föreslår att riksdagen anvisar 29 921 000 kronor för 2019. Anslaget får användas för utgifter för finansmarknadsforskning, och högst 2 procent av anslaget får användas för programanknutna förvaltningsutgifter.

De principer som tillämpats vid utformningen av propositionen innebär att anslaget föreslås öka med 7 000 kronor till följd av pris- och löneomräkning.

Beställningsbemyndigande för anslaget 1:16 Finansmarknadsforskning

Regeringen bedömer att det bör medges en möjlighet att ingå fleråriga ekonomiska åtaganden om finansiering av olika forskningsåtgärder, och föreslår att regeringen bemyndigas att under 2019 för anslaget 1:16 Finansmarknadsforskning ingå ekonomiska åtaganden som inklusive tidigare åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 30 000 000 kronor 2020.

Kredit- och garantiramar för stabilitetsfonden och resolutionsreserven

Regeringen föreslår att den bemyndigas att för 2019 besluta om en kreditram på högst 50 miljarder kronor och en garantiram på högst 750 miljarder kronor för stabilitetsfonden. Vidare föreslår regeringen att den bemyndigas att för 2019 besluta om en kreditram på högst 100 miljarder kronor och en garantiram på högst 200 miljarder kronor för resolutionsreserven.

I samband med genomförandet av krishanteringsdirektivet i svensk rätt ändrades reglerna för stabilitetsfonden, och en ny fond för finansiering av krishanteringsåtgärder, resolutionsreserven, inrättades. Båda fonderna finansieras genom avgifter från banksystemet. Samtidigt beslutades att riksdagen årligen ska fastställa krediter och garantiramar för stabilitetsfonden och resolutionsreserven.

Riksgäldskontoret har redovisat en rapport om behovet av kredit- och garantiramar för resolutionsreserven och stabilitetsfonden för 2019

(Fi2018/00822/FPM). Regeringen anger i propositionen att förslaget i denna del inte avviker från myndighetens bedömning.

Stabilitetsfondens behållning uppgår i dagsläget till ca 40 miljarder kronor. Regeringen bedömer att medlen utgör en betydande resurs för att vidta eventuella krisåtgärder, dvs. förebyggande statligt stöd eller användning av statliga stabiliseringsverktyg. Det program som inrättades vid finanskrisen 2008 hade ett fastställt belopp om högst 50 miljarder kronor, vilket var det sammanlagda kapitaltillskott som staten kunde medge. Samma belopp utgör för närvarande utgångspunkt för stabilitetsfondens lånemöjligheter och föreslås även gälla för 2019. Riksgäldskontoret bedömer också att nivån fortfarande är en lämplig kreditram. Utgångspunkten för bedömningen är vad som skulle krävas för att stärka kapitaliseringen i två svenska storbanker med upp till 5 procentenheter (i riskvägda termer). Eventuella stödåtgärder kan komma att bli mer eller mindre omfattande, men Riksgäldskontorets bedömning är att skattningen är rimlig med beaktande av att förebyggande kapitaltillskott enbart kan ges till livskraftiga banker.

Garantiramen för stabilitetsfonden bör enligt regeringen bestämmas utifrån det faktum att i första hand generella stödåtgärder i form av garantiprogram till samtliga banker kan komma att bli aktuella. Garantiramen för stabilitetsfonden bör vara på ett högre belopp än den ram som gäller för resolutionsreserven eftersom det här blir fråga om generella stödåtgärder till samtliga banker. Den ram som fanns i garantiförordningen från 2008 uppgick inledningsvis till 1 500 miljarder kronor och var baserad på de svenska bankernas upplåning under en viss period. Ramen sänktes senare till 750 miljarder kronor även om utnyttjandet aldrig var över 400 miljarder kronor. Samma belopp utgör för närvarande ramen för stabilitetsfondens möjlighet att medge garantier, och regeringen föreslår att det ska gälla även för 2019.

Resolutionsreserven kan komma att användas för att finansiera åtgärder inom ramen för ett resolutionsförfarande, vilket innefattar åtgärder för att stötta rekonstruktion av systemviktiga banker som i utgångsläget inte bedöms som livskraftiga. Resolutionsreserven uppgår i dagsläget till ca 38 miljarder kronor. Resolutionsreservens kreditram bör främst bli aktuell vid olika återkapitaliseringsåtgärder efter det att vissa av företagens skulder skrivits ned. Därutöver kan kreditramen komma att användas till att betala ut kompensation till företagets ägare och borgenärer i de fall dessa fått ett sämre ekonomiskt utfall vid resolution än vid konkurs eller likvidation. Kreditramen på 100 miljarder kronor motiveras enligt regeringen av att den åtminstone bör ha samma förmåga till återkapitaliseringsåtgärder som kreditramen till stabilitetsfonden, dvs. 50 miljarder kronor, samt dessutom innehålla utrymme för att hantera eventuella kompensationsutfall.

Garantiramen för resolutionsreserven kan användas om banker i resolution initialt behöver stöd för sin finansiering (likviditet). Garantier kan ges till banken själv eller till Riksbanken. Regeringen påpekar att det är svårt att uppskatta vilket likviditetsbehov som kan uppkomma i en krissituation men

gör bedömningen att likviditetsstöd till flera av Sveriges storbanker skulle behöva uppgå till minst 100 miljarder kronor. Eftersom det kan ge en negativ signaleffekt att under ett krisförlopp behöva justera garantiramen föreslår regeringen att garantiramen för resolutionsreserven sätts till 200 miljarder kronor även under 2019.

Statlig förvaltningspolitik

Området statlig förvaltningspolitik omfattar styrning, ledning, organisation och utveckling av de statliga myndigheterna samt vissa övergripande frågor om relationen mellan stat och kommun, inklusive regional ansvarsfördelning.

Statskontoret, Kammarkollegiet, Ekonomistyrningsverket (ESV) och Statens servicecenter (SSC) är myndigheterna inom området. Statskontorets verksamhet finansieras helt med anslag och ESV:s i huvudsak med anslag. Kammarkollegiets verksamhet finansieras i stället till större delen av avgifter från uppdragsverksamheten, och SSC finansieras t.o.m. 2018 i stort sett helt via avgiftsintäkter från de myndigheter som är anslutna till myndigheten.

De anslag och bemyndiganden om ekonomiska åtaganden som regeringen redovisar under denna rubrik är

- anslaget 1:1 Statskontoret
- anslaget 1:2 Kammarkollegiet
- anslaget 1:8 Ekonomistyrningsverket
- anslaget 1:19 Statens servicecenter
- Kammarkollegiets behov av likviditet i samband med inrättande av nya myndigheter
- Kammarkollegiets behov av likviditet i det statliga försäkringssystemet.

Anslaget 1:1 Statskontoret

Regeringen föreslår att riksdagen anvisar 97 616 000 kronor för 2019. Anslaget får användas för Statskontorets förvaltningsutgifter och för regeringens behov av vissa förvaltningspolitiska insatser.

De principer som tillämpats vid utformningen av propositionen innebär att anslaget föreslås öka med 889 000 kronor till följd av pris- och löneomräkning.

Anslaget 1:2 Kammarkollegiet

Regeringen föreslår att riksdagen anvisar 72 009 000 kronor för 2019. Anslaget får användas för Kammarkollegiets förvaltningsutgifter och för förvaltningsutgifter för vissa nämnder.¹ Anslaget får även användas för att bevaka statens rätt och andra allmänna intressen samt utbetalning av vissa mindre skadeståndersättningar.

¹ Alkoholsortimentsnämnden, Fideikommissnämnden, Nämnden för styrelserepresentationsfrågor, Skiljenämnden i vissa trygghetsfrågor, Statens nämnd för arbetstagares uppfinningar, Statens skaderegleringsnämnd och Statens överklagandenämnd.

De principer som tillämpats vid utformningen av propositionen innebär att anslaget föreslås öka med 714 000 kronor till följd av pris- och löneomräkning. Regeringen föreslår också att anslaget enligt plan minskas med ca 3,1 miljoner kronor med anledning av den nya lagen (2018:90) om insyn i finansiering av partier som trädde i kraft den 1 april 2018. Vidare föreslår regeringen att anslaget ökas med 1,2 miljoner kronor till följd av att de administrativa och handläggande uppgifterna som utförs åt Statens överklagandenämnd bedöms öka och med 1 miljon kronor till följd av att Kammarkollegiet ska förvalta det public service-konto som avses inrättas med anledning av att den nuvarande radio- och tv-avgiften ersätts med en individuell public service-avgift.

Kammarkollegiets verksamhet finansieras till större delen av avgifter. I propositionen redovisas dels en tabell med en budget för offentligrättslig verksamhet där myndigheten inte disponerar avgiftsintäkterna (tabell 4.5), dels en tabell med en budget för uppdragsverksamhet (tabell 4.6). Enligt tabellerna beräknas den offentligrättsliga verksamheten redovisa ett negativt resultat på ca 20 miljoner kronor 2019 och uppdragsverksamheten ett negativt resultat på ca 2 miljoner kronor 2019.

Anslaget 1:8 Ekonomistyrningsverket

Regeringen föreslår att riksdagen anvisar 166 389 000 kronor för 2019. Anslaget får användas för ESV:s förvaltningsutgifter och för verksamhetsstöd för den statliga budgetprocessen.

De principer som tillämpats vid utformningen av propositionen innebär att anslaget föreslås öka med 1,6 miljoner kronor till följd av pris- och löneomräkning. Vidare föreslår regeringen att anslaget minskas med 10 miljoner kronor med anledning av att den uppgift som myndigheten haft i fråga om e-handel i staten överfördes till Myndigheten för digital förvaltning den 1 september 2018. Till följd av den uppgift som ESV har att genomföra årlig revision av Sveriges användning av EU:s jordbruksfonder föreslås anslaget minska med 14,0 miljoner kronor (perioden 2016–2018) respektive öka med 14,2 miljoner kronor (ny period 2019).

ESV:s verksamhet finansieras till viss del av avgifter. I propositionen redovisas en tabell (tabell 4.9) med en budget för uppdragsverksamhet där myndigheten disponerar avgiftsintäkterna (ekonomisk styrning, administrativa system och tjänsteexport). Enligt tabellen beräknas uppdragsverksamheten ge ett överskott på 500 000 kronor 2019.

Anslaget 1:19 Statens servicecenter

Regeringen föreslår att riksdagen anvisar 558 499 000 kronor för 2019. Anslaget får användas för SSC:s förvaltningsutgifter i den mån de inte finansieras med avgifter. Anslaget får även användas för Försäkringskassans, Pensionsmyndighetens och Skatteverkets förvaltningsutgifter för lokal statlig service i avvaktan på att inordnas i SSC.

De principer som tillämpats vid utformningen av propositionen innebär att anslaget föreslås öka med 558,5 miljoner kronor 2019. Det är konsekvensen av riksdagens beslut om att ändamål och verksamheter som avser lokal statlig service vid servicekontor ska flyttas från Försäkringskassan, Pensionsmyndigheten och Skatteverket till en sammanhållen organisation som SSC ska ansvara för (prop. 2017/18:100, bet. 2017/18:KU40, rskr. 2017/18:419). För att säkerställa att den nödvändiga regleringen finns på plats innan verksamheten tas över av SSC har genomförandet av reformen flyttats fram till den 1 juni 2019 (Fi/0295/SFÖ). Mot den bakgrunden föreslår regeringen i propositionen att anslagets ändamål ändras så att anslaget även kan användas för Försäkringskassans, Pensionsmyndighetens och Skatteverkets förvaltningsutgifter för lokal statlig service i avvaktan på att verksamheten tas över av SSC.

Fram t.o.m. 2018 finansieras SSC:s verksamhet i stort sett helt med intäkter från de myndigheter som är anslutna till SSC. Myndigheten tillhandahåller tjänster inom ekonomiadministration, löneadministration och elektronisk beställnings- och fakturahantering. I propositionen redovisas en tabell (tabell 4.12) med budget för uppdragsverksamhet. Enligt tabellen beräknas ett positivt resultat på ca 10 miljoner kronor 2019.

Kammarkollegiets behov av likviditet i samband med inrättande av nya myndigheter

Regeringen föreslår att den bemyndigas att för 2019 besluta om en kredit i Riksgäldskontoret som inklusive tidigare utnyttjad kredit uppgår till högst 250 miljoner kronor för att tillgodose behovet av likviditet i samband med inrättande av nya myndigheter.

I avvaktan på ett riksdagsbeslut om anslag för ändamålet anser regeringen att tillgångar och övriga utgifter för nya myndigheters räkning tillfälligt bör finansieras med en kredit hos Kammarkollegiet. När en myndighet har bildats bör anskaffningen av tillgångar eller övriga utgifter, inklusive ränta, regleras genom betalning av krediten. Under den senaste femårsperioden har en kredit av detta slag årligen utnyttjats med mellan 0 och 17,8 miljoner kronor. Hittills under 2018 har knappt 7 miljoner kronor av krediten nyttjats.

Kammarkollegiets behov av likviditet i det statliga försäkringssystemet

Regeringen föreslår att den bemyndigas att för 2019 besluta om en kredit i Riksgäldskontoret som inklusive tidigare utnyttjad kredit uppgår till högst 100 miljoner kronor för att tillgodose Kammarkollegiets behov av likviditet i det statliga försäkringssystemet.

Regeringen anser att det behövs en kredit för att finansiera enstaka stora skador eller anhopningar av skador som hanteras inom det statliga försäkringssystemet. En utnyttjad kredit ska återbetalas inom ramen för systemet. Regeringen anger att om den sammanlagda försäkringsersättningen som Kammarkollegiet ska betala för en enskild skadehändelse överstiger

50 miljoner kronor ska regeringen dock besluta om hur det överstigande beloppet ska finansieras utanför det statliga försäkringssystemet.

Tillkännagivande om att den statliga närvaron bör öka i hela landet

Inom utgiftsområdet redogör regeringen för behandlingen av två tillkännagivanden om att den statliga närvaron bör öka i hela landet (s. 46). Det ena tillkännagivandet har gjorts på förslag av näringsutskottet och det andra på förslag av finansutskottet (bet. 2015/16:NU17, rskr. 2015/16:201 och bet. 2015/16:FiU25, rskr. 2015/16:208). I propositionen anges att tillsammans med tidigare beslut om lokalisering av myndigheter från Stockholms län, myndigheters egna initiativ om lokaliseringar och utbyggnaden av vissa myndigheter har beslut fattats under perioden 2014–2018 som medför att den statliga närvaron runt om i Sverige, utanför Stockholms län, kommer att öka med över 2 000 statliga jobb. Under senare år har flera myndigheter lokaliserats utanför Stockholms län. Jämställdhetsmyndigheten har startat sin verksamhet i Göteborg, och Myndigheten för digital förvaltning, har startat sin i Sundsvall. Regeringen har vidare beslutat att lokalisera Myndigheten för arbetsmiljökunskap till Gävle. De statliga myndigheternas närvaro i storstädernas ytterområden har också ökat. Delegationen mot segregation har lokaliserats till Huddinge, och Styrelsen för internationellt utvecklingssamarbete (Sida) ska lokaliseras till Botkyrka.

Regeringen anser att tillkännagivandena inte är slutbehandlade.

Digitalisering och it inom offentlig förvaltning

Området omfattar frågor om digitalisering och it inom offentlig förvaltning, digital mognad, it-användning och it-investeringar i statsförvaltningen, e-handel i staten, elektronisk identifiering och underskrift, förvaltningsgemensam digital infrastruktur (t.ex. plattformar, tjänster, standarder och ramverk) samt vidareutnyttjande av information från den offentliga förvaltningen.

Sedan den 1 september 2018 omfattar området Myndigheten för digital förvaltning, vars verksamhet helt finansieras med anslag.

Det anslag som regeringen redovisar under denna rubrik är

- 1:18 Myndigheten för digital förvaltning.

Regeringens mål för digitaliseringen av den offentliga förvaltningen är en enklare vardag för medborgare, en öppnare förvaltning som stöder innovation och delaktighet samt högre kvalitet och effektivitet i verksamheten. Samtidigt ska säkerheten och skyddet för den personliga integriteten säkerställas. Den offentliga förvaltningen ska vara effektiv och samarbeta, återanvända information och uppgifter och söka gemensamma lösningar när det är möjligt och lämpligt.

I propositionen redovisar regeringen resultaten i förhållande till de mål man beslutat (prop. 2018/19:1, utg.omr. 2 avsnitt 5.3.2). Bland annat redovisas att Sverige generellt placerar sig högt i jämförelser av digital förvaltning inom EU. Sverige utmärker sig t.ex. genom att erbjuda mobilanpassade webbplatser,

men placerar sig något lägre när det gäller medborgarnas möjlighet att följa sina ärenden hos myndigheter. Andelen som använt internet för att skicka in ifyllda blanketter till myndigheter ökade mellan 2016 och 2017, men den är något lägre bland utrikesfödda och bland personer med högst förgymnasial utbildning. När det gäller utbud av vissa data, tillgänglighet av öppna data på nationella portaler och initiativ för att främja användning av öppna data placerade sig Sverige 2017 på 28:e plats av 31 OECD-länder. Vidare konstaterar Riksarkivet, som slutrapporterat ett regeringsuppdrag om att främja statliga myndigheters arbete med att tillgängliggöra data för vidareutnyttjande, att mognadsgraden kring öppna data ökat bland statliga myndigheter jämfört med 2017. Avslutningsvis konstateras att den uppföljning ESV gjort av digitaliseringen av det offentliga Sverige visar att det finns ett behov av förbättrad styrning hos de statliga myndigheterna, särskilt när det gäller it-försörjning, informationssäkerhet och nyttorealiserings (ESV 2017:13). År 2017 bedrev 58 statliga myndigheter 191 strategiska it-projekt med en samlad budget på 11 miljarder kronor.

Anslaget 1:18 Myndigheten för digital förvaltning

Regeringen föreslår att riksdagen anvisar 231 682 000 kronor för 2019. Anslaget får användas för Myndigheten för digital förvaltnings förvaltningsutgifter. Anslaget får även användas för utgifter för styrning, samordning och uppföljning av digitaliseringen av den offentliga förvaltningen samt för den förvaltningsgemensamma digitala infrastrukturen och andra förvaltningsgemensamma tjänster och funktioner.

De principer som tillämpats vid utformningen av propositionen innebär att anslaget föreslås öka med 1,6 miljoner kronor till följd av pris- och löneomräkning. Anslaget föreslås också öka med 43 miljoner kronor till följd av att riksdagen tidigare beslutat att de ändamål och verksamheter som avser tjänsten Mina meddelanden ska flyttas från utgiftsområde 3 Skatt, tull och exekution till detta utgiftsområde (prop. 2017/18:100, bet. 2017/18:KU40, rskr. 2017/18:419). Vidare har Myndigheten för digital förvaltning övertagit uppgiften att främja arbetet med e-handel i staten som ESV tidigare ansvarat för, varför regeringen föreslår att anslaget ökas med 10 miljoner kronor.

Statliga arbetsgivarfrågor

Området omfattar personal- och lönepolitiska frågor som t.ex. löneutveckling, pensionsvillkor, arbets- och anställningsvillkor när det gäller offentliga anställningar, statlig arbetsrätt och kompetensförsörjning inom staten. Även frågor om arbetsmiljö och hälsa, jämställdhet, mångfald och värdegrundsarbete inom staten omfattas.

Arbetsgivarverket och Statens tjänstepensionsverk (SPV) hör till området tillsammans med flera nämnder som t.ex. Statens ansvarsnämnd, Statens tjänstepensions- och grupplivnämnd, Statens överklagandenämnd och Trygghetsstiftelsen.

Arbetsgivarverket och SPV disponerar inte några anslag för sin verksamhet på statens budget. Arbetsgivarverket är en avgiftsfinansierad myndighet vars verksamhet finansieras av medlemsavgifter, och SPV disponerar ett belopp från inkomsttiteln 5211 Statliga pensionsavgifter som regeringen varje år anger i myndighetens regleringsbrev. För 2018 uppgår detta belopp till 189,6 miljoner kronor. SPV disponerar också avgifter från uppdragsverksamhet. Förvaltningsutgifterna för de nämnder som hör till området belastar Kammarkollegiets anslag och anslaget för arbetsgivarpolitiska frågor.

De anslag och bemyndiganden om ekonomiska åtaganden som regeringen redovisar under denna rubrik är

- anslaget 1:4 Arbetsgivarpolitiska frågor
- anslaget 1:5 Statliga tjänstepensioner m.m.
- SPV:s behov av likviditet i pensionshanteringen.

Den redovisning i propositionen som rör SPV:s uppdragsverksamhet utgörs av en tabell med en budget för den avgiftsbelagda verksamheten (tabell 6.12). Av den framgår att det beräknas ett överskott (tjänsteexport) på 3,9 miljoner kronor 2019.

Regeringens mål för området är en samordnad statlig arbetsgivarpolitik som säkerställer att kompetens finns för att nå verksamhetens mål. Målet utgår från den långtgående arbetsgivarpolitiska delegeringen i staten. Den statliga arbetsgivarpolitiken utvecklas i samverkan mellan myndigheterna och samordnas av Arbetsgivarverket.

I propositionen redovisar regeringen resultaten i förhållande till de mål man beslutat (prop. 2018/19:1 utg.omr. 2 avsnitt 6.3.2). Bland annat redovisas att löneutvecklingen inom den statliga sektorn mellan 1994 och 2017 uppgått till 124,4 procent, vilket kan jämföras med löneutvecklingen för tjänstemän inom den privata sektorn som under samma period uppgått till 126,6 procent. När det gäller andelen kvinnor på ledande befattningar i staten ökade den med 0,6 procentenheter mellan 2016 och 2017 till 42,9 procent. Om man räknar bort ledningskompetens inom Försvarsmakten uppgick andelen kvinnor till 48,2 procent 2017, vilket är en ökning med 0,9 procentenheter sedan 2016. Andelen kvinnor bland myndighetschefer var den 1 november 2018 50,5 procent. Löneskillnaden mellan kvinnor och män har minskat med drygt 11 procentenheter sedan 2000 då den uppgick till knappt 18 procent. Vidare redovisas att andelen anställda med utländsk bakgrund i staten var 18,6 procent 2017, vilket är en ökning med 0,6 procentenheter jämfört med 2016. Samtidigt har andelen med utländsk bakgrund bland de nyanställda i staten minskat med 0,2 procentenheter efter en stor ökning 2015. Sjukfrånvaron i staten uppgick till 4,0 procent av den ordinarie arbetstiden 2017, vilket är en minskning med 0,1 procentenheter jämfört med 2016. Kvinnornas sjukfrånvaro på 5,4 procent var mer än dubbelt så hög som männens 2,5 procent.

Anslaget 1:4 Arbetsgivarpolitiska frågor

Regeringen föreslår att riksdagen anvisar 2 443 000 kronor för 2019. Det innebär att anslaget är oförändrat jämfört med 2018. Anslaget får användas för utgifter för statliga arbetsgivarfrågor som Arbetsgivarverket utfört åt regeringen eller Regeringskansliet och som inte ingår i Arbetsgivarverkets uppgifter som medlemsorganisation samt för regeringens behov inom det arbetsgivarpolitiska området. Det får också användas för förvaltningsutgifter för vissa nämnder inom det arbetsgivarpolitiska området.²

Anslaget 1:5 Statliga tjänstepensioner m.m.

Regeringen föreslår att riksdagen anvisar 13 651 000 000 kronor för 2019. Anslaget får användas för utgifter för statliga tjänstepensionsförmåner, avgångsförmåner, grupplivförmåner och personskadeersättningar och liknande förmåner som följer av anställningar med statliga villkor. Anslaget får också användas för utgifter för räntor som rör sådana förmåner. Vidare får anslaget användas för utgifter för löneskatt enligt lagen (1990:659) om särskild löneskatt på vissa förvärvsinkomster och lagen (1991:687) om särskild löneskatt på pensionskostnader och för premieskatt enligt lagen (1990:1427) om särskild premieskatt för grupplivförsäkring m.m. Anslaget får även användas för löneavgifter enligt lagen (1994:1920) om allmän löneavgift och arbetsgivaravgifter enligt socialavgiftslagen (2000:980). Avslutningsvis får anslaget användas för förvaltningsutgifter vid SPV för biträde vid handläggningen av pensionsärenden avseende lärare m.fl. som överförs från statligt reglerade anställningar genom riksdagens beslut om kommunalt huvudmannaskap för lärare m.fl.

De principer som tillämpats vid utformningen av propositionen innebär att anslaget sammantaget föreslås öka med 424 miljoner kronor. Anslaget är regelstyrt och har omräknats efter ändrade antaganden om den makroekonomiska utvecklingen och volymer.

SPV:s behov av likviditet i pensionshanteringen

SPV får bedriva uppdragsverksamhet när det gäller pensionshanteringen där väsentliga penningflöden hanteras. SPV hanterar även flödet för premiebestämda pensioner enligt det statliga tjänstepensionsavtalet. Enbart det senare flödet omsätter nästan 400 miljoner kronor varje månad. För att minimera risken för övertrassering av likvida medel föreslår regeringen ett bemyndigande om att för 2019 få besluta om en kredit i Riksgäldskontoret som inklusive tidigare utnyttjad kredit uppgår till högst 100 miljoner kronor för att tillgodose SPV:s behov av likviditet i pensionshanteringen. År 2017 nyttjades ca 95,9 miljoner kronor av krediten.

² Offentliga sektorns särskilda nämnd, Statens ansvarsnämnd och Statens tjänstepensions- och grupplivnämnd inklusive Skiljenämnden för grupplivfrågor.

Offentlig upphandling

Området offentlig upphandling omfattar flera lagar som syftar till att upphandlande myndigheter och enheter ska göra effektiva offentliga inköp. Reglerna säkerställer sunda och rättssäkra konkurrensförhållanden och utgör ramar för hur offentlig upphandling kan användas som ett verktyg för att uppnå olika samhällsliga hänsyn.

Upphandlingsmyndigheten (UHM) är regeringens expertmyndighet på området och ska bl.a. ge råd och stöd vid offentlig upphandling. Myndigheten finansieras helt med anslag. Konkurrensverket (KKV) är ansvarig tillsynsmyndighet för lagstiftningen. KKV disponerar ett anslag för sin verksamhet inom utgiftsområde 24 Näringsliv.

Det anslag som regeringen redovisar under denna rubrik är

- anslaget 1:17 Upphandlingsmyndigheten.

Regeringens mål är att den offentliga upphandlingen ska vara effektiv och rättssäker och ta till vara konkurrensen på marknaden, samtidigt som innovativa lösningar främjas samt miljöhänsyn och social hänsyn beaktas. På så sätt bidrar den offentliga upphandlingen till en väl fungerande samhällsservice till nytta för medborgarna och näringslivets utveckling samtidigt som skattemedlen används på bästa sätt. Utifrån det övergripande målet har regeringen i den nationella upphandlingsstrategin (2016:8) beslutat om sju inriktningsmål.

I propositionen redovisar regeringen resultaten i förhållande till de sju inriktningsmålen (prop. 2018/19:1 utg.omr. 2 avsnitt 7.3.2). Bland annat redovisas att antalet anbud per upphandling har minskat de senaste åren och att myndigheterna under 2017 ställde miljökrav i upphandlingar motsvarande ca 74 procent av det totala upphandlingsvärdet, vilket är en minskning med 2 procentenheter jämfört med 2016.

Anslaget 1:17 Upphandlingsmyndigheten

Regeringen föreslår att riksdagen anvisar 94 974 000 kronor för 2019. Anslaget får användas för Upphandlingsmyndighetens förvaltningsutgifter.

De principer som tillämpats vid utformningen av propositionen innebär att anslaget föreslås öka med 938 000 kronor till följd av pris- och löneomräkning.

Statistik

Området omfattar Statistiska centralbyråns (SCB) verksamhet som utgörs av utveckling, produktion, spridning och samordning av statistik. SCB:s verksamhet finansieras med både anslag och avgifter. Av SCB:s verksamhet 2017 finansierades 53 procent av anslag och 47 procent av avgifter från främst uppdragsfinansierad statistikproduktion.

Det anslag som regeringen redovisar under denna rubrik är

- anslaget 1:9 Statistiska centralbyrån.

Regeringens mål för verksamheten är att producera statistik av god kvalitet som är tillgänglig för användarna. Kostnaderna för uppgiftslämnandet ska minska och statistikproduktionen ska vara effektiv.

I propositionen redovisar regeringen resultaten i förhållande till de mål man beslutat (prop. 2018/19:1 utg.omr. 2 avsnitt 8.3.2). Bland annat konstateras att andelen statistikprodukter som publicerades enligt fastställd tidsplan uppgick till 99 procent 2017, vilket var i nivå med 2016 års resultat. Det gjordes inte några korrigeringar i publicerad statistik under 2017 av fel som bedömdes som allvarliga. Kostnaderna för uppgiftslämnandet har minskat, vilket huvudsakligen förklaras av att digitala lösningar har införts. Tillgången till informationen som finns på SCB:s webbplats är avgiftsfri, och år 2017 uppmättes 8,6 miljoner besök på webbplatsen. En uppföljning av kvaliteten i den officiella statistiken 2017 visar att samtliga statistikansvariga myndigheter arbetar med kvalitet utifrån riktlinjerna för europeisk statistik (European Statistics Code of Practice).

Riksrevisionen har lämnat en revisionsberättelse med reservation för SCB, med motiveringen att myndigheten under flera års tid byggt upp ackumulerade under- och överskott i sin avgiftsbelagda verksamhet som avviker från det beslutade ekonomiska målet för verksamheterna om full kostnadstäckning. Regeringen anger att SCB under 2016 tog fram en långsiktig plan med åtgärder för att hantera de uppkomna över- respektive underskotten.

Anslaget 1:9 Statistiska centralbyrån

Regeringen föreslår att riksdagen anvisar 567 759 000 kronor för 2019. Anslaget får användas för Statistiska centralbyråns förvaltningsutgifter.

De principer som tillämpats vid utformningen av propositionen innebär att anslaget föreslås öka med 5,1 miljoner kronor till följd av pris- och löneomräkning. Anslaget föreslås minska med 5,5 miljoner kronor till följd av att de verksamheter som avser statistiska valundersökningar om riksdagsvalen och Europaparlamentsvalen fr.o.m. 2018 flyttats till Göteborgs universitet.

I propositionen redovisas en tabell (tabell 8.4) med budget för den avgiftsbelagda uppdragsverksamheten där SCB får disponera intäkterna. Enligt tabellen beräknas uppdragsverksamheten redovisa ett positivt resultat på 2,8 miljoner kronor 2019.

Prognos- och uppföljningsverksamhet

Inom området ska ansvariga myndigheter följa upp och analysera utfall, utarbeta kort- och medelfristiga prognoser samt analysera den samhällsekonomiska utvecklingen och utvecklingen för de offentliga finanserna. Andra viktiga verksamheter inom området är att utarbeta budgetprognoser och prognoser för svensk och internationell makroekonomi samt att ta vara på resultat från relevant nationalekonomisk forskning.

Verksamheten inom området är i huvudsak anslagsfinansierad och bedrivs av Konjunkturinstitutet (KI), Ekonomistyrningsverket (ESV), Finanspolitiska rådet och Expertgruppen för studier i offentlig ekonomi (ESO).

De anslag som regeringen redovisar under denna rubrik är

- anslaget 1:6 Finanspolitiska rådet
- anslaget 1:7 Konjunkturinstitutet.

Regeringens mål för området är att åstadkomma tillförlitliga och väldokumenterade prognoser och analyser samt uppföljningar av den samhällsekonomiska och statsfinansiella utvecklingen.

I propositionen redovisar regeringen resultat för respektive myndighet inom området (prop. 2018/19:1 utg.omr. 2 avsnitt 9.3.2). Till exempel konstateras att KI:s prognosprecision när det gäller utfallen 2017 var bättre än genomsnittet bland de studerade prognosmakarna när det gäller BNP-tillväxt men sämre när det gäller arbetslöshet och inflation mätt med KPI. KI:s systematiska fel under perioden 2013–2017 var förhållandevis små och i ungefär samma storleksordning som övriga prognosmakares. Enligt ESV:s utvärdering av den egna prognosprecisionen underskattades statens inkomster 2017, vilket framför allt berodde på att företag fortsatte att placera pengar på sina skattekonton trots att intäktsräntan sänkts till noll. ESV överskattade statens utgifter 2017, och en stor del av prognosavvikelsen beror på nya politiska beslut. I övrigt redovisar regeringen olika prestationer som myndigheterna genomförde inom genomfört under 2017.

Anslaget 1:6 Finanspolitiska rådet

Regeringen föreslår att riksdagen anvisar 10 230 000 kronor för 2019. Anslaget får användas för Finanspolitiska rådets förvaltningsutgifter.

De principer som tillämpats vid utformningen av propositionen innebär att anslaget föreslås öka med 152 000 kronor till följd av pris- och löneomräkning.

Anslaget 1:7 Konjunkturinstitutet

Regeringen föreslår att riksdagen anvisar 65 136 000 kronor för 2019. Anslaget får användas för Konjunkturinstitutets förvaltningsutgifter.

De principer som tillämpats vid utformningen av propositionen innebär att anslaget föreslås öka med 565 000 kronor till följd av pris- och löneomräkning.

Fastighetsförvaltning

Området fastighetsförvaltning omfattar förvaltning av fastigheter som av försvarspolitiska, kulturhistoriska eller andra skäl har ansetts lämpliga att förvaltas av staten. Det handlar bl.a. om regeringsbyggnader, länsresidens, ambassader, de kungliga slotten, museer, teatrar och monument, försvarsfastigheter, markområden och en del fastigheter som donerats till staten.

Statens fastighetsverk (SFV) och Fortifikationsverket (FortV) är de två största fastighetsförvaltande myndigheterna inom området. Deras verksamhet

finansieras framför allt genom avgifter, dvs. hyresintäkter. Övriga myndigheter som förvaltar fastigheter gör det främst för sin egen verksamhet.

SFV och FortV får ta upp lån i Riksgäldskontoret för investeringar i fastigheter och markanläggningar. SFV disponerar också anslaget 1:10 Bidragsfastigheter för att finansiera utgifter för underhåll av och löpande driftunderskott för de bidragsfastigheter som SFV förvaltar. Med bidragsfastigheter avses de fastigheter som saknar förutsättningar att ge ett långsiktigt ekonomiskt överskott, t.ex. kungliga slottsmiljöer, slottsparkar, fästningsmiljöer, kloster, ruiner, bruksmiljöer och Vasaminnen. Två världsarv, Drottningholms slott och delar av Karlskrona örlogsstad, ingår också.

De anslag och bemyndiganden om ekonomiska åtaganden som regeringen redovisar under denna rubrik är

- investeringsplan för SFV
- låneram för SFV
- investeringsplan för FortV
- låneram för FortV
- anslaget 1:10 Bidragsfastigheter
- beställningsbemyndigande för anslaget 1:10 Bidragsfastigheter.

Regeringens mål för området är en kostnadseffektiv statlig fastighetsförvaltning. Den ska ske med rimligt risktagande samt med likvärdig avkastning och service i jämförelse med andra alternativ. Det innebär att fastigheterna ska förvaltas så att god hushållning och hög ekonomisk effektivitet uppnås, att fastigheternas värden ska bevaras på en för ägaren och brukaren långsiktigt lämplig nivå och att hyresgästerna ska ges ändamålsenliga och konkurrenskraftiga lokaler, markområden och anläggningar. Myndigheterna ska vidare uppfattas som kompetenta och serviceinriktade hyresvärdar och inom sina områden verka för att uppfylla de nationella miljö kvalitetsmålen.

Både SFV och FortV ska i sina verksamheter uppnå ett resultat efter finansiella poster som motsvarar en avkastning om 2,8 procent på 30 procent av myndighetens genomsnittliga lån i Riksgäldskontoret. När det gäller bidragsfastigheterna är målet att deras intäkter på sikt ska öka. För övriga fastighetsförvaltande myndigheter finns inga särskilda mål för förvaltningen eftersom den endast utgör en liten del av respektive myndighets verksamhet. För 2017 har både SFV och FortV betalat in 131 respektive 111 miljoner kronor på statens centralkonto till följd av myndigheternas avkastningskrav.

I propositionen redovisar regeringen resultat för respektive myndighet inom området (prop. 2018/19:1 utg.omr. 2 avsnitt 10.3.2). Till exempel konstateras att SFV 2017 nådde det mål regeringen beslutat om i maj 2014 att t.o.m. 2020 minska energianvändningen med 9,6 GWh i byggnader som man förvaltade. Både SFV och FortV får 2017 höga poäng (20 respektive 16 av 23) i den ranking av myndigheternas miljöledningsarbete som Naturvårdsverket genomfört. För båda myndigheterna betyder rankingen att det systematiska miljöarbetet är integrerat i verksamheten.

Investeringsplan för Statens fastighetsverk för 2019–2021

Regeringen föreslår att riksdagen godkänner investeringsplanen för fastigheter och markanläggningar för perioden 2019–2021 som riktlinje för SFV:s investeringar enligt tabell 1.

För närvarande pågår projektering för en renovering och ombyggnad av Kungliga Operan. År 2019 och åren därefter fortsätter renoveringen och ombyggnaden av vissa regeringsbyggnader i Stockholm; bl.a. kommer kvarteret Rosenbad att renoveras. Vissa justeringar av investeringsplanen har gjorts jämfört med föregående års investeringsplan. Det är främst några större projekt som har tillkommit – förvärv genom nyttjande av köpoption när det gäller Fysikhuset, underhållsåtgärder av den yttre miljön på Riddarholmen och ombyggnation av ambassaden i Tokyo.

Tabell 1 Investeringsplan för Statens fastighetsverk 2018–2021

Miljoner kronor

	Prognos Budget Beräknat Beräknat			
	2018	2019	2020	2021
Anskaffning och utveckling av nya investeringar				
Marknadshyresfastigheter	86	128	1 214	44
Mark	2	57	26	21
S:a utgifter för anskaffning och utveckling	88	185	1 240	65
<i>Varav investeringar i anläggningstillgångar</i>				
Byggnader, mark och annan fast egendom	88	185	1 240	65
S:a varav investeringar i anläggningstillgångar	88	185	1 240	65
Finansiering				
Övrig kreditram (lån i Riksgäldskontoret)	88	185	1 240	65
S:a finansiering av anskaffning och utveckling	88	185	1 240	65
Vidmakthållande av befintliga investeringar				
Marknadshyresfastigheter	1 400	1 482	1 318	1 224
Kostnadshyresfastigheter	205	204	161	94
Bidragsfastigheter	198	334	274	260
Mark	60	42	35	43
S:a utgifter för vidmakthållande	1 863	2 062	1 788	1 621
<i>Varav investeringar i anläggningstillgångar</i>				
Byggnader, mark och annan fast egendom	1 408	1 460	1 284	1 151
S:a varav investeringar i anläggningstillgångar	1 408	1 460	1 284	1 151
Finansiering				
Anslag 1:10 Bidragsfastigheter	198	334	274	260
Övrig kreditram (lån i Riksgäldskontoret)	1 408	1 460	1 284	1 151
Övrig finansiering	257	268	230	210
S:a finansiering av vidmakthållande	1 863	2 062	1 788	1 621
Totala utgifter för anskaffning, utveckling och vidmakthållande av investeringar	1 951	2 247	3 028	1 686
<i>Totalt varav investeringar i anläggningstillgångar</i>	<i>1 496</i>	<i>1 645</i>	<i>2 524</i>	<i>1 216</i>

Källa: Budgetpropositionen för 2019.

Låneram för Statens fastighetsverk

Den redovisade planen för investeringar i fastigheter och markanläggningar bygger på de investeringsbehov som har angetts av brukarna. Enligt

regeringen bör låneramen, med hänsyn till tidigare upplåning och det behov som brukarna har angett, ligga kvar på samma nivå som föregående år. Regeringen föreslår att den ska bemyndigas att för 2019 besluta att SFV får ta upp lån i Riksgäldskontoret som inklusive tidigare upplåning uppgår till högst 15,2 miljarder kronor. För 2018 beräknas 91,4 procent av låneramen bli utnyttjad.

Anslaget 1:10 Bidragsfastigheter

Regeringen föreslår att riksdagen anvisar 269 000 000 kronor för 2019. Det innebär att anslaget är oförändrat jämfört med 2018. Anslaget får användas för utgifter för underhåll av och löpande driftsunderskott för de bidragsfastigheter som SFV förvaltar. Det får också användas för utgifter för insatser för att utveckla bidragsfastigheter och för utgifter hänförliga till uppförandet av en minnesvård efter flodvågskatastrofen i Sydostasien 2004.

Beställningsbemyndigande för anslaget 1:10 Bidragsfastigheter

Vården och underhållet av de statliga fastigheter som utgör en del av det svenska kulturarvet förutsätter enligt regeringen att fleråriga ekonomiska åtaganden kan göras. Regeringen föreslår därför att den bemyndigas att för 2019 för anslaget 1:10 Bidragsfastigheter ingå avtal för underhåll av bidragsfastigheter som inklusive tidigare åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 100 miljoner kronor 2020.

Investeringsplan för Fortifikationsverket för 2019–2021

Regeringen föreslår att riksdagen godkänner investeringsplanen för fastigheter och markanläggningar för 2019–2021 som riktlinje för Fortifikationsverkets investeringar enligt tabell 2.

Låneram för Fortifikationsverket

Den redovisade planen för investeringar bygger på de investeringsbehov som har angetts av brukarna. Enligt regeringen bör låneramen, med hänsyn till tidigare upplåning och de behov som brukarna har angett, utökas med 300 miljoner kronor jämfört med föregående år. Regeringen föreslår att den ska bemyndigas att för 2019 besluta att FortV får ta upp lån i Riksgäldskontoret för investeringar i fastigheter och markanläggningar som inklusive tidigare upplåning uppgår till högst 14,5 miljarder kronor.

Tillkännagivande om hyressättning av vissa kulturfastigheter

Inom utgiftsområdet görs en redovisning av ett tillkännagivande som gjorts på förslag av kulturutskottet. Riksdagen har tillkännagett för regeringen att den bör vidta vissa åtgärder som rör kulturinstitutionernas lokalkostnader (bet. 2009/10:KrU1, rskr. 2009/10:144). Enligt tillkännagivandet bör regeringen bl.a. överväga de särskilda problem som systemet med ändamålsfastigheter och kostnadshyra har lett till inom kulturområdet. Regeringen anser att tillkännagivandet inte är slutbehandlat.

Tabell 2 Investeringsplan för Fortifikationsverket 2018–2021*Miljoner kronor*

	Prognos		Budget		Beräknat		Beräknat	
	2018	2019	2020	2021	2020	2021	2020	2021
Anskaffning och utveckling av nya investeringar								
Byggnader och markanläggningar	670	1 015	1 350	1 500				
Mark	325	88	80	80				
Försvarsanläggningar	282	300	400	400				
Flygfält	355	200	120	50				
S:a utgifter för anskaffning och utveckling	1 632	1 603	1 950	2 030				
<i>Varav investeringar i anläggningstillgångar</i>								
<i>Byggnader, mark och annan fast egendom</i>	<i>1 632</i>	<i>1 603</i>	<i>1 950</i>	<i>2 030</i>				
<i>S:a varav investeringar i anläggningstillgångar</i>	<i>1 632</i>	<i>1 603</i>	<i>1 950</i>	<i>2 030</i>				
Finansiering								
Övrig kreditram (lån i Riksgäldskontoret)	1 450	1 403	1 650	1 730				
Övrig finansiering	182	200	300	300				
S:a finansiering av anskaffning och utveckling	1 632	1 603	1 950	2 030				
Vidmakthållande av befintliga investeringar								
Byggnader och markanläggningar	628	670	674	678				
Försvarsanläggningar	68	70	70	70				
Flygfält	0	10	10	10				
S:a utgifter för vidmakthållande	696	750	754	758				
<i>Varav investeringar i anläggningstillgångar</i>								
<i>Byggnader, mark och annan fast egendom</i>	<i>438</i>	<i>490</i>	<i>492</i>	<i>494</i>				
<i>S:a varav investeringar i anläggningstillgångar</i>	<i>438</i>	<i>490</i>	<i>492</i>	<i>494</i>				
Finansiering								
Övrig kreditram (lån i Riksgäldskontoret)	435	455	457	459				
Övrig finansiering	2	35	35	35				
Avgifter	259	260	262	264				
S:a finansiering av vidmakthållande	696	750	754	758				
Totala utgifter för anskaffning, utveckling och vidmakthållande av investeringar	2 328	2 353	2 704	2 788				
<i>Totalt varav investeringar i anläggningstillgångar</i>	<i>2 070</i>	<i>2 093</i>	<i>2 442</i>	<i>2 524</i>				

Källa: Budgetpropositionen för 2019.

God redovisningssed

Området omfattar Bokföringsnämnden (BFN) och utvecklingen av god redovisningssed. Verksamheten ska bidra till att förbättra standarden i företagens bokföring, årsredovisningar och bokslut genom informationsinsatser. BFN ska också verka för att regelverket på redovisningsområdet är enkelt och anpassat för dem som upprättar och använder redovisningen.

Det anslag som regeringen redovisar under denna rubrik är

- anslaget 1:13 Bokföringsnämnden.

I propositionen redovisar regeringen utfallet 2017 för BFN:s verksamhet och konstaterar bl.a. att myndigheten gav ut ett nytt allmänt råd som innebar att ett femtiotal äldre allmänna råd, rekommendationer och uttalanden upphävdes

och att man tillsammans med Bolagsverket arbetat med att införa en tjänst för digital ingivning av finansiell information.

Anslaget 1:13 Bokföringsnämnden

Regeringen föreslår att riksdagen anvisar 10 498 000 kronor för 2019. Anslaget får användas för BFN:s förvaltningsutgifter.

De principer som tillämpats vid utformningen av propositionen innebär att anslaget föreslås öka med 365 000 kronor till följd av pris- och löneomräkning.

Vissa garanti- och medlemsavgifter

Området omfattar kapitaltillskott till Asiatiska banken för infrastrukturinvesteringar (AIIB), årliga medlemsavgifter till Bruegel, Europeiska institutet för offentlig förvaltning (EIPA) och Europarådets utvecklingsbank (CEB) samt garantier till sex internationella finansieringsinstitut.

Det anslag som regeringen redovisar under denna rubrik är

- anslaget 1:14 Vissa medlems- och garantiavgifter.

I propositionen konstaterar regeringen bl.a. att i samband med riksdagens beslut om Sveriges medlemskap i AIIB bemyndigades regeringen att under 2016–2020 besluta om kapitaltillskott på högst 1,1 miljard kronor till AIIB genom teckning av aktier som tilldelas medlemsländerna. Kapitaltillskottet ska betalas in genom fem lika stora årliga utbetalningar, varav två återstår. OECD:s biståndskommitté Dac beslutade i juni 2017 att till 85 procent beteckna kapitaltillskott till AIIB som bistånd. Detta innebär att motsvarande del av Sveriges kapitaltillskott till AIIB ingår i biståndsramen.

När det gäller garantierna till vissa internationella finansieringsinstitut har riksdagen beslutat att garantikapital till internationella finansiella institutioner inte ska hanteras inom ramen för den statliga garantimodellen där riskavspeglande avgifter sätts in på konto i Riksgäldskontoret (prop. 2001/02:1, bet. 2001/02:FiU2, rskr. 2001/02:129 och rskr. 2001/02:130). Eventuella infrianden ska i stället belasta anslag. Riksgäldskontoret har analyserat riskerna för att garantikapital i internationella finansiella institutioner ska leda till stora förluster för staten. Myndigheten bedömer dessa risker som låga, bl.a. då institutionerna har en hög underliggande kreditvärdighet och garantikapital hittills aldrig infriats i formell mening. De internationella finansiella institutionernas kapital har i stället ökat stegvis genom höjningar av det inbetalda kapitalet och garantikapitalet. Avslutningsvis konstateras i propositionen att de utestående garantiåtagandena gentemot dessa institutioner vid utgången av 2017 uppgick till 97,9 miljarder kronor.

Anslaget 1:14 Vissa garanti- och medlemsavgifter

Regeringen föreslår att riksdagen anvisar 203 370 000 kronor för 2019. Anslaget får användas för utgifter för Sveriges årliga medlemsavgifter eller statsbidrag till Bruegel, Europeiska institutet för offentlig förvaltning (EIPA) samt Europarådets utvecklingsbank (CEB). Anslaget får även användas för utgifter för och infrianden av garantier till vissa internationella finansieringsinstitut och för utgifter för eventuella böter till följd av försenat genomförande av EU-direktiv. Avslutningsvis får anslaget användas för kapitaltillskott till Asiatiska banken för infrastrukturinvesteringar (AIIB).

De principer som tillämpats vid utformningen av propositionen innebär att anslaget föreslås minska med 19,8 miljoner kronor 2019. Av minskningen avser 3 miljoner kronor en planerlig minskning av medel för AIIB och 16,8 miljoner kronor en återgång till ursprunglig anslagsnivå efter en tidigare engångsvis kompensation för valutakursdifferenser.

Riksrevisionen

Riksrevisionen är en myndighet under riksdagen med uppgift att granska genomförandet och resultatet av den verksamhet som bedrivs av staten, att statliga insatser är samhällsnyttiga och att god ordning råder i den statliga redovisningen. Den årliga revisionen och effektivitetsrevisionen genomförs med utgångspunkt i lagen (2002:1022) om revision av statlig verksamhet m.m. Riksrevisionen har även i uppdrag att företräda Sverige som det nationella revisionsorganet i internationella sammanhang och att bedriva internationellt utvecklingssamarbete. Det internationella utvecklingssamarbetet genomförs inom ramen för den svenska biståndspolitik.

För sin verksamhet disponerar Riksrevisionen anslaget 1:15 Riksrevisionen inom utgiftsområdet och anslaget 1:5 Riksrevisionen: Internationellt utvecklingssamarbete inom utgiftsområde 7 Internationellt bistånd.

Den årliga revisionen är avgiftsbelagd. Inkomsterna redovisas mot inkomsttitel 2558 Avgifter för årlig revision och disponeras således inte av Riksrevisionen. Avgifterna ska beräknas så att full kostnadstäckning uppnås över tid. Riksrevisionen gör årligen en justering av avgifterna. För 2019 beräknas ett ackumulerat underskott på 2,2 miljoner kronor.

I propositionen konstateras att resultaten av Riksrevisionens verksamhet 2017 redovisas i myndighetens årsredovisning, i den årliga rapporten och i uppföljningsrapporten.

Anslaget 1:15 Riksrevisionen

Riksrevisionen föreslår att riksdagen anvisar 332 720 000 kronor för 2019. Det innebär att anslaget ökas med 3,0 miljoner kronor till följd av pris- och löneomräkning. Anslaget får användas för Riksrevisionens förvaltningsutgifter utom för Riksrevisionens internationella utvecklingssamarbete som finansieras inom utgiftsområde 7 Internationellt bistånd.

Låneram för Riksrevisionen

Riksrevisionen föreslår att den bemyndigas att för 2019 ta upp lån i Riksgäldskontoret som inklusive tidigare upplåning uppgår till högst 15 miljoner kronor för investeringar i anläggningstillgångar som används i verksamheten. Investeringarna kommer därmed att göras inom ramen för det beräknade anslaget och oförändrad låneram.

Motionerna

Moderaterna

I kommittémotion 2018/19:2944 av Elisabeth Svantesson m.fl. (M) föreslås att riksdagen anvisar anslag inom utgiftsområde 2 enligt vad som framgår av bilaga 2. Sammantaget föreslår motionärerna 3,5 miljoner kronor mer i anslag inom utgiftsområdet för 2019 jämfört med regeringens förslag.

Motionärerna föreslår att anslaget till Statens servicecenter ökas med 3,5 miljoner kronor 2019 för att täcka kostnader för etablering av ett servicecenter för att tillföra statliga ersättningsjobb till Kiruna i samband med nedläggningen av Radiotjänst.

Sverigedemokraterna

I kommittémotion 2018/19:2357 av Oscar Sjöstedt m.fl. (SD) föreslås att riksdagen anvisar anslag inom utgiftsområde 2 enligt vad som framgår av bilaga 2. Sammantaget föreslår motionärerna 477 miljoner kronor mer i anslag inom utgiftsområdet för 2019 jämfört med regeringens förslag.

Motionärerna föreslår ett nytt anslag för lönekostnader i staten på 477 miljoner kronor 2019. Beloppet är en konsekvens av reformer som Sverigedemokraterna föreslår i fråga om att avskaffa bonus–malus, den särskilda löneskatten för äldre, den särskilda löneavgiften för tre anställda med en årsinkomst om 300 000 kronor och kemikalieskatten samt förslag om förändrad skatt på drivmedel, rätt till heltid i offentlig sektor och en ändrad mineralersättning. Av redovisningstekniska skäl redovisar motionärerna budgeteffekten samlat på ett anslag inom utgiftsområde 2 i stället för på samtliga berörda anslag i statens budget.

Centerpartiet

I kommittémotion 2018/19:2623 av Emil Källström m.fl. (C) föreslås att riksdagen anvisar anslag inom utgiftsområde 2 enligt vad som framgår av bilaga 2. Sammantaget föreslår motionärerna 124 miljoner kronor mindre i anslag inom utgiftsområdet för 2019 jämfört med regeringens förslag.

Motionärerna föreslår besparingar på 82 miljoner kronor 2019 på statens lönekostnader. Besparingen är en konsekvens av reformer som Centerpartiet föreslår i fråga om att avskaffa nedsättningen av vissa miljöskatter för gruvindustriell verksamhet och att avskaffa den särskilda löneskatten för äldre.

Av redovisningstekniska skäl redovisas budgeteffekten samlat på ett anslag inom utgiftsområde 2 i stället för på samtliga berörda anslag i statens budget. På samma sätt redovisar motionärerna budgeteffekten av Centerpartiets förslag om sänkt rikthyra för myndigheter i Stockholm samlat på ett anslag inom utgiftsområde 2, där en besparing på 42 miljoner kronor 2019 föreslås.

Kristdemokraterna

I kommittémotion 2018/19:2897 av Jakob Forssmed m.fl. (KD) föreslås att riksdagen anvisar anslag inom utgiftsområde 2 enligt vad som framgår av bilaga 2. Sammantaget föreslår motionärerna 133 miljoner kronor mindre i anslag inom utgiftsområdet för 2019 jämfört med regeringens förslag.

För att återställa effekterna av de principer som gällt för utformningen av övergångsregeringens budgetproposition föreslår motionärerna att anslaget 1:10 Bidragsfastigheter minskas med 25 miljoner kronor för 2019 jämfört med förslaget i propositionen. Vidare föreslår motionärerna besparingar på 108 miljoner kronor på lönekostnaderna i staten. Besparingen är en konsekvens av reformer som Kristdemokraterna föreslår i fråga om att återställa löneskatten för personer över 65 år till den nivå som gällde under alliansregeringen, att införa en skatt på avfallsförbränning, att slopa skattenedsättningen på koldioxidskatten för dieselbränsle i gruvindustriell verksamhet och en återbetalning av koldioxidskatt på 1,5 kronor per liter på dieselbränsle i jordbrukssektorn. Av redovisningstekniska skäl redovisas budgeteffekten samlat på ett anslag inom utgiftsområde 2 i stället för på samtliga berörda anslag i statens budget.

Liberalerna

I kommittémotion 2018/19:2979 av Mats Persson m.fl. (L) föreslås att riksdagen anvisar anslag inom utgiftsområde 2 enligt vad som framgår av bilaga 2. Sammantaget föreslår motionärerna 174 miljoner kronor mindre i anslag inom utgiftsområdet för 2019 jämfört med regeringens förslag.

Motionärerna föreslår att anslaget till Finanspolitiska rådet ökas med 10 miljoner kronor för 2019 jämfört med förslaget i propositionen. Ökningen ska ge möjlighet till en uthållig och oberoende verksamhet av tillräckligt hög kvalitet. Anslaget 1:10 Bidragsfastigheter föreslås minska med 25 miljoner kronor 2019, då motionärerna menar att arbete med energieffektivisering måste kunna bedrivas inom ordinarie anslag. Motionärerna anser att den uppgift som Finansinspektionen har att genom finansiell folkbildning bidra till målet om att stärka konsumenternas ställning på finansmarknaden ryms inom myndighetens ordinarie anslag. Därför föreslår man att anslaget minskas med 7 miljoner kronor 2019 jämfört med förslaget i propositionen. Motionärerna föreslår vidare att Upphandlingsmyndighetens anslag minskas med 5 miljoner kronor 2019, och motiverar detta med att man inte anser att det utökade anslag myndigheten fick 2018 för vägledning i statsstödsfrågor var motiverat

eftersom det bör finnas utrymme för finansiering av sådan verksamhet inom myndighetens ordinarie anslag.

För att ge ett ökat effektiviseringsstryck och ta till vara besparingsmöjligheter hos myndigheterna föreslår motionärerna reduceringar av pris- och löneomräkningen med 20 procent per år. Inom utgiftsområde 2 påverkar detta anslagen till Statistiska centralbyrån, Finansinspektionen, Riksgäldskontoret och Riksrevisionen med en besparing på 1 miljon kronor för var och en av dem 2019. En besparing på 20 miljoner kronor 2019 redovisas också samlat på ett anslag inom utgiftsområde 2 till följd av Liberalernas förslag om reducerad rikthyr för myndigheter som disponerar lokaler i centrala Stockholm. Motionärerna föreslår avslutningsvis besparingar på 123 miljoner kronor 2019 på statens lönekostnader. Besparingen är en konsekvens av reformer som Liberalerna föreslår i fråga om att slopa den särskilda löneskatten för äldre, slopad nedsättning av koldioxidskatt i jordbruket, slopad nedsättning av energi- och koldioxidskatten på diesel i gruvindustrin samt förslag om att införa en läckageskatt och en omvänd miljöbilsbonus. Av redovisningstekniska skäl redovisas budgeteffekten samlat på ett anslag inom utgiftsområde 2 i stället för på samtliga berörda anslag i statens budget.

Kompletterande information

Den 14 juni 2018 beslutade regeringen om ett uppdrag till Statens servicecenter (SSC) att förbereda lokalisering av delar av verksamheten till Kiruna (Fi2018/02413/SFÖ). Enligt uppdraget ska SSC redovisa sina bedömningar av de verksamhetsmässiga, ekonomiska och personella konsekvenserna av en sådan lokalisering samt redogöra för de förberedande åtgärder som vidtagits. Enligt regeringsbeslutet ska lokaliseringen omfatta minst 50 årsarbetskrafter. SSC redovisade uppdraget den 30 november 2018 (Fi2018/03678/SFÖ). I rapporten konstaterar SSC att personal- och lokalförutsättningarna är goda för etablering av en verksamhet i Kiruna för myndighetens ekonomirelaterade tjänster och i den omfattning som framgår av regeringsbeslutet. För att SSC ska kunna genomföra en sådan etablering behöver dock stora produktionsvolymerna tillkomma genom att ansluta nya myndigheter via ytterligare förordningsreglering. Enligt SSC kommer etableringsfasen att vara längre än den tidsperiod under vilken Radiotjänst avvecklas, varför ersättningen av befintliga arbetstillfällen hos Radiotjänst riskerar att utebli. SSC rekommenderar regeringen att inte fullfölja ett beslut om en etablering i Kiruna.

SSC bedömer etableringskostnaderna till ca 1 miljon kronor för en uppdragsledare som ska ansvara för frågor kopplade till lokaler, utbildning, rekrytering och samordning och åtminstone 20 000 kronor per individ för ett adekvat utbildningspaket.

Utskottets ställningstagande

Särskilda principer har tillämpats vid utformningen av budgetpropositionen för 2019 med anledning av att den har beslutats av en övergångsregering. Utgångspunkten för förslagen har följaktligen varit den budget som riksdagen beslutade för 2018. Att en övergångsregering är bunden av vissa principer fråntar dock inte riksdagen vare sig rätten eller ansvaret att besluta om statens budget. Våra grundlagar är tydliga om var finansmakten vilar. Det är riksdagen som har befogenheten att besluta om skatter och statens utgifter. Utskottet konstaterar att vissa partier trots detta valt att avstå från att lägga fram egna budgetförslag i riksdagen i årets budgetprocess.

Sverige kan dock inte vänta på reformer. Vi behöver stärka svensk ekonomi, jobbskapande och grundfunktioner i samhället. Utskottet har, som framgår nedan, en annan uppfattning när det gäller anslagsramen för utgiftsområdet, politikens inriktning och fördelningen av anslagen inom utgiftsområdet än den som återges i budgetpropositionen för 2019.

För att det ska vara möjligt att etablera delar av verksamheten vid Statens servicecenter (SSC) i Kiruna i syfte att tillföra statliga ersättningsjobb när Radiotjänst läggs ned, anser utskottet att anslaget 1:19 Statens servicecenter för 2019 ska anvisas 3,5 miljoner kronor utöver den nivå på anslaget som regeringen föreslagit. Inriktningen är att satsningen fortsätter även 2020 och 2021. Förutom vad gäller anslaget 1:19 Statens servicecenter ställer sig utskottet bakom regeringens förslag till anslag. Därmed tillstyrker utskottet delvis Moderaternas och Kristdemokraternas motioner och delvis regeringens proposition. Utskottets förslag till beslut om anslag finns i bilaga 4. Vidare tillstyrker utskottet regeringens förslag om bemyndiganden om ekonomiska åtaganden och om att godkänna investeringsplaner för Statens fastighetsverk och Fortifikationsverket. Utskottet tillstyrker också Riksrevisionens förslag till anslag och låneram. Utskottet avstyrker övriga här aktuella motionsyrkanden.

Särskilda yttranden

1. Anslag inom utgiftsområde 2 (S, V, MP)

Fredrik Olovsson (S), Gunilla Carlsson (S), Adnan Dibrani (S), Ulla Andersson (V), Ingela Nylund Watz (S), Ingemar Nilsson (S) och Janine Alm Ericson (MP) anför:

Den budgetproposition som lämnades till riksdagen den 15 november 2018 var beslutad av en övergångsregering. Särskilda principer tillämpades därför vid utformningen av propositionen, där utgångspunkten var den av riksdagen beslutade budgeten för 2018. Efter att riksdagen den 12 december 2018 i första steget av budgetprocessen ställt sig bakom andra utgiftsramar och beräkningar av inkomsterna än de som övergångsregeringen föreslagit, och som vi anser måste betraktas som en helhet, avstår vi från ställningstagande när det gäller anslagsfördelningen inom utgiftsområde 2.

Efter valet hösten 2018 röstade fler än hälften av den nyvalda riksdagens ledamöter nej på frågan om statsministern hade tillräckligt stöd i riksdagen, detta trots att de rödgröna partierna utgör det största blocket med 144 mandat mot de borgerliga partiernas 143 mandat. Med anledning av detta entledigades samtliga statsråd och Sverige styrs av en övergångsregering. Eftersom någon ny regering ännu inte har tillträtt uppehåller de entledigade statsråden sina befattningar som en övergångsregering, i enlighet med regeringsformens bestämmelser.

Detta är första gången som en övergångsregering lämnar en budgetproposition till riksdagen. I regeringsformen, riksdagsordningen och budgetlagen finns bestämmelser om budgetpropositionen och dess innehåll. Någon särskild reglering av hur en budgetproposition som lämnas av en övergångsregering ska utformas finns inte.

I en promemoria från Statsrådsberedningen har vissa riktlinjer utfärdats för det praktiska arbetet i Regeringskansliet under en övergångsregeringsperiod. Konstitutionsutskottet har vid granskningar av en övergångsregerings befogenheter hänvisat till dessa riktlinjer. Enligt riktlinjerna bör en övergångsregering endast avgöra löpande eller brådskande ärenden. Vidare anges att en övergångsregering inte bör lägga fram propositioner som är politiskt kontroversiella eller som har en tydlig partipolitisk inriktning.

När det särskilt gäller en budgetproposition som lämnas av en övergångsregering anges att den inte bör innehålla förslag som har en tydlig partipolitisk inriktning. Av regeringsformen följer vidare att den senaste beslutade budgeten ska fortsätta att gälla för det fall riksdagen inte beslutat om en ny budget. Vid framtagandet av denna proposition har regeringen därför bedömt att budgeten för 2019 bör utformas med utgångspunkt i budgeten för 2018, i väntan på att en ny regering tillträder och kan lämna de förslag till ändringar som följer av dess politiska inriktning. Med beaktande av detta har

särskilda principer tagits fram för utformningen av denna proposition. Principerna har tagits fram efter kontakter med företrädare för regeringspartierna och Vänsterpartiet samt Moderaterna, Centerpartiet, Kristdemokraterna och Liberalerna.

En övergångsbudget är ingen permanent lösning. Den tar sig inte an de stora samhällsproblemen med nya reformer. Det är den heller inte avsedd att göra. Den finns för att viktiga samhällsfunktioner, välfärden och myndigheter ska fungera ungefär som tidigare. Den behövs för att skapa stabilitet och är just en övergångsbudget i väntan på att en regering ska tillträda och presentera sin ekonomiska politik. Det är när en sådan proposition läggs fram av en nytillträdd regering som det är rimligt att motionera som oppositionsparti.

Vi anser att regeringen har redogjort för principerna, som tagits fram efter den process som varit, på ett klargörande sätt och tillämpat dem lojalt i arbetet med att ta fram budgetpropositionen för 2019. Men det ska inte tolkas som att övergångsregeringens budgetproposition ger uttryck för våra partiers politiska prioriteringar. Frågan har därför väckts om vi i likhet med oppositionspartierna borde lägga fram budgetmotioner under den allmänna motionstiden. Vi har dock valt att avstå den möjligheten och redogör nedan för våra skäl till det beslutet.

I och med beredningen av övergångsregeringens förslag till statens budget har vi nu nått långt bortom den terräng där befintlig konstitutionell praxis kan ge vägledning. Hur riksdagens partier och ledamöter väljer att agera har inte bara konsekvenser för den ekonomiska politiken år 2019 utan lägger också grund för konstitutionell praxis för liknande situationer i framtiden. Våra partier har alla gett uttryck för att riksdagsarbetet i ett läge där landet leds av en övergångsregering måste koncentreras mot att få på plats en handlingskraftig regering som åtminstone kan tolereras av en majoritet av ledamöterna.

Vi förväntade oss en ordnad och ansvarsfull process med övergångsbudgeten och anser alltså att den bör passera genom riksdagen som det var tänkt när lagstiftningen antogs och som de principer den är byggd på avser att säkerställa.

Mot detta har framförts att tillämpningen av principerna för en övergångsbudget får negativa konsekvenser för samhällsviktiga funktioner som riksdagen inte bara kan utan också bör korrigera. Det döljer det faktum att förhållandet mellan riksdag och regering är en delikat kombination av konstitutionella regler och upparbetad praxis. Det är fullt rimligt att vilja ändra på den relationen, men det är knappast vad något parti har gett uttryck för vare sig nu eller i andra sammanhang. Det är inte rimligt att en övergångsregering, som inte kan avgå om den inte får igenom sin budget, ska uppdras att verkställa andra partiers ekonomiska politik.

En nytillträdd regering kommer att behöva lägga fram en extra ändringsbudget med nödvändiga korrigeringar snarast, och det gäller oavsett vilket beslut riksdagen fattar i detta ärende. Det kan dessutom inte uteslutas att

försök till sådana korrigeringar i riksdagsbehandlingen riskerar att förvärra problemen genom att skapa ryckighet och oklarhet i myndighetsstyrningen.

I debatten har det också påpekats att det inte är möjligt att i en extra ändringsbudget föreslå skattesänkningar. Detta stämmer när det gäller inkomstskatter, även om det inte är någon hemlighet att vi anser att investeringar i välfärd, klimat, rättsväsen och försvar måste gå före stora skattesänkningar. För oss är ökad jämlikhet centralt. Vi kan inte heller se att någon av de skattesänkningar som riksdagen nu beslutat om i första steget av budgetprocessen skulle vara så viktig att den trumfar behovet av att skapa en för landet långsiktigt hållbar konstitutionell praxis – snarare tvärtom.

Vi anser därför att lämpligaste praxis i lägen som detta är att riksdagspartierna bör ägna sig åt att bidra till att en regering kan tillträda och snarast lägga fram en extra ändringsbudget på riksdagens bord. I enlighet därmed anser vi att det förslag som övergångsregeringen lagt fram också borde bli riksdagens beslut.

När en ny regering kommit på plats får partierna i riksdagen lägga fram sin egen ekonomiska politik: antingen som regeringsbildare, som förhandlingspart eller som opposition.

Riksdagen har genom sitt beslut den 12 december 2018 i det första steget av budgetprocessen gett budgetpolitiken en annan inriktning än den vi vill ha, genom att bifalla Moderaternas och Kristdemokraternas förslag. De utgiftsramar som beslutats och som nu gäller i det andra steget i budgetprocessen är andra än dem vi förespråkat. Därför väljer vi att avstå från ställningstagande när det gäller anslagsfördelningen inom utgiftsområde 2.

2. Anslag inom utgiftsområde 2 (SD)

Oscar Sjöstedt (SD), Dennis Dioukarev (SD) och Sven-Olof Sällström (SD) anför:

Riksdagen har genom sitt beslut den 12 december 2018 i det första steget av budgetprocessen gett budgetpolitiken en annan inriktning än den vi vill ha, och Sverigedemokraternas budgetalternativ har avslagits av riksdagen. De utgiftsramar som beslutats och som nu gäller i det andra steget i budgetprocessen är andra än dem Sverigedemokraterna föreslagit.

Sverigedemokraternas samlade förslag när det gäller statens budget finns i partimotion 2018/19:1913. I den motionen finns också förslag till ram för utgiftsområde 2. Förslaget om anslag inom utgiftsområde 2 läggs fram i motion 2018/19:2357. Som en konsekvens av de förslag vi fört fram i vårt budgetalternativ (t.ex. avskaffa bonus–malus, avskaffa den särskilda löneskatten för äldre, avskaffa kemikalieskatten och införa rätt till heltid i offentlig sektor) redovisar vi i utgiftsområdesmotionen för utgiftsområde 2 samlat på ett anslag högre lönekostnader för staten med 477 miljoner kronor 2019. Sverigedemokraternas budgetalternativ bör ses som ett sammanhållet paket där inte någon eller några delar kan brytas ut och behandlas isolerat. Formellt kan vi inte heller reservera oss till förmån för vårt förslag till

anslagsfördelning eftersom det ligger över den nivå som de samlade utgifterna får uppgå till i det andra steget av budgetprocessen. Därför väljer vi att avstå från ställningstagande när det gäller anslagsfördelningen inom utgiftsområde 2.

3. Anslag inom utgiftsområde 2 (C)

Emil Källström (C) anför:

Eftersom riksdagen den 12 december 2018 i första steget av budgetprocessen har gett budgetpolitiken en helt annan inriktning än den jag önskar avstår jag från ställningstagande när det gäller anslagsfördelningen inom utgiftsområde 2. Centerpartiets budgetalternativ bör ses som ett sammanhållet paket där inte någon eller några delar kan brytas ut och behandlas isolerat.

Utgiftsområde 2 omfattar finansmarknadspolitiken och en stor del av den övriga förvaltningspolitiken. Centerpartiet eftersträvar en ökad finansiell stabilitet och anser att hushållens och företagens tillgång till finansiella tjänster är viktig. Väl fungerande marknader för riskhantering och allokering av kapital till produktiva investeringar menar vi är ett fundament för ekonomisk tillväxt. Finansinspektionens arbete med tillsyn och dess mandat att hantera de risker som är förknippade med hushållens skuldsättning är viktiga liksom Riksgäldskontorets roll som bl.a. resolutionsmyndighet och skuldförvaltare. Vi anser att granskningen av det offentliga verksamheten är central för en kontinuerlig förbättring av den offentliga sektorns arbete. Statistiska centralbyrån, Riksrevisionen, Statskontoret och Finanspolitiska rådet fyller viktiga funktioner. Tilltron till den statliga förvaltningens effektivitet menar vi i förlängningen påverkar tilltron till den svenska demokratins förmåga att lösa de uppgifter den åläggs.

Systemet för pris- och löneomräkning räknar automatiskt upp anslagen till de statliga myndigheterna. Systemet är tänkt att kompensera för ökade lönekostnader, lokalkostnader och övriga förvaltningskostnader. Systemet innebär alltså att myndigheter som är belägna på orter där hyrorna stiger snabbt kompenseras för detta. Det minskar myndigheternas incitament att kontinuerligt se över sin lokalisering. Värt att notera är också att myndigheternas lokalyta per anställd varierar förhållandevis kraftigt, vilket indikerar att det finns en effektiviseringspotential.

För att stärka myndigheternas kostnadskontroll föreslår Centerpartiet på lång sikt tre förändringar av systemet. För det första bör uppräknningen av anslagen till följd av lokalkostnader enbart göras med en del av KPI, alternativt med hyresutvecklingen i de rikthyresområden som ligger utanför storstäderna. Det skulle innebära att myndigheter i städer konstant utsätts för ett besparingsstryck som ger dem incitament att omlokalisera till orter med lägre lokalkostnader.

För det andra föreslår Centerpartiet att rikthyrororna i Stockholm sänks. Det innebär att myndigheter i Stockholm får mindre anslagsökningar och därmed ges incitament att omlokalisera till områden med lägre hyreskostnader.

För det tredje bör den uppräknig som följer av dessa två reformer schablonmässigt sänkas för att ytterligare öka kostnadskontrollen och bidra med finansiering till viktiga jobbskapande reformer.

4. Anslag inom utgiftsområde 2 (L)

Mats Persson (L) anför:

Riksdagen har genom sitt beslut den 12 december 2018 i det första steget av budgetprocessen gett budgetpolitiken en annan inriktning än den vi vill ha, och Liberalernas budgetalternativ har avslagits av riksdagen. De utgiftsramar som beslutats och som nu gäller i det andra steget i budgetprocessen är andra än dem Liberalerna föreslagit. Eftersom Liberalernas budgetalternativ bör ses som ett sammanhållet paket där inte någon eller några delar kan brytas ut och behandlas isolerat avstår jag från ställningstagande när det gäller anslagsfördelning inom utgiftsområde 2.

Liberalernas samlade förslag när det gäller statens budget finns i partimotion 2018/19:2988. I den motionen finns också förslag till ram för utgiftsområde 2. Förslaget om anslag inom utgiftsområde 2 läggs fram i motion 2018/19:2979.

Jag står fast vid att anslagen inom utgiftsområde 2 borde ha utformats enligt förslagen i utgiftsområdesmotionen. Det innebär att Finanspolitiska rådets anslag ökas för att möjliggöra en uthållig och oberoende verksamhet av tillräckligt hög kvalitet. Liberalernas budgetförslag inom utgiftsområde 2 innebär också att vi minskar anslaget till s.k. bidragsfastigheter, då vi anser att arbetet med energieffektivisering genom satsningar på solceller måste kunna bedrivas utan att särskilda anslagsmedel tillförs. Även om vi anser att det är viktigt att stärka konsumentmakten på finansmarknaden anser vi att de anslagshöjningar som Finansinspektionen fått ta del av för finansiell folkbildning inte varit nödvändiga. Även Upphandlingsmyndighetens anslag minskas eftersom uppgiften att vägleda i statsstödsfrågor borde ha kunnat rymmas inom myndighetens ordinarie anslag. För att ge ett ökat effektivitetstryck och ta till vara besparingsmöjligheter hos myndigheterna vill vi se fortsatta reduceringar av pris- och löneomräkningen med 20 procent per år. Inom utgiftsområde 2 påverkar detta anslagen till Statistiska centralbyrån, Finansinspektionen, Riksgäldskontoret och Riksrevisionen. Vi ser också flera möjligheter till fortsatt effektivisering av myndigheternas lokalförsörjning och föreslår en reducerad rikthyra för myndigheter som disponerar lokaler i centrala Stockholm. Av redovisningstekniska skäl har vi placerat denna besparing inom utgiftsområde 2. Som en konsekvens av de förslag vi fört fram i vårt budgetalternativ (slopad nedsättning av koldioxidskatt i jordbruket, slopad nedsättning av energi- och koldioxidskatten på diesel i gruvindustrin samt förslag om införande av en läckageskatt och en omvänd miljöbilsbonus) redovisar vi också besparingar inom utgiftsområde 2 på sammanlagt 123 miljoner kronor på lönekostnaderna i staten.

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Propositionen

Proposition 2018/19:1 Budgetpropositionen för 2019 utgiftsområde 2:

1. Riksdagen bemyndigar regeringen att för 2019 besluta om en kreditram på högst 50 000 000 000 kronor och en garantiram på högst 750 000 000 000 kronor för stabilitetsfonden (avsnitt 3.5.3).
2. Riksdagen bemyndigar regeringen att för 2019 besluta om en kreditram på högst 100 000 000 000 kronor och en garantiram på högst 200 000 000 000 kronor för resolutionsreserven (avsnitt 3.5.3).
3. Riksdagen bemyndigar regeringen att för 2019 besluta om en kredit i Riksgäldskontoret som inklusive tidigare utnyttjad kredit uppgår till högst 250 000 000 kronor för att tillgodose Kammarkollegiets behov av likviditet i samband med inrättande av nya myndigheter (avsnitt 4.4.2).
4. Riksdagen bemyndigar regeringen att för 2019 besluta om en kredit i Riksgäldskontoret som inklusive tidigare utnyttjad kredit uppgår till högst 100 000 000 kronor för att tillgodose Kammarkollegiets behov av likviditet i det statliga försäkringssystemet (avsnitt 4.4.2).
5. Riksdagen bemyndigar regeringen att för 2019 besluta om en kredit i Riksgäldskontoret som inklusive tidigare utnyttjad kredit uppgår till högst 100 000 000 kronor för att tillgodose Statens tjänstepensionsverks behov av likviditet i pensionshanteringen (avsnitt 6.4.2).
6. Riksdagen godkänner investeringsplanen för fastigheter och markanläggningar för 2019–2021 som en riktlinje för Statens fastighetsverks investeringar (avsnitt 10.4.1).
7. Riksdagen bemyndigar regeringen att för 2019 besluta att Statens fastighetsverk får ta upp lån i Riksgäldskontoret som inklusive tidigare upplåning uppgår till högst 15 200 000 000 kronor för investeringar i fastigheter och markanläggningar (avsnitt 10.4.1).
8. Riksdagen godkänner investeringsplanen för fastigheter och markanläggningar för 2019–2021 som riktlinje för Fortifikationsverkets investeringar (avsnitt 10.5.3).
9. Riksdagen bemyndigar regeringen att för 2019 besluta att Fortifikationsverket får ta upp lån i Riksgäldskontoret som inklusive tidigare upplåning uppgår till högst 14 500 000 000 kronor för investeringar i fastigheter och markanläggningar (avsnitt 10.4.3).

10. Riksdagen anvisar ramanslagen för budgetåret 2019 under utgiftsområde 2 Samhällsekonomi och finansförvaltning, när det gäller anslag som står till regeringens disposition, enligt tabell 1.1.
11. Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2019 ingå ekonomiska åtaganden som inklusive tidigare åtaganden medför behov av framtida anslag på högst de belopp och inom de tidsperioder som anges i tabell 1.2.
12. Riksdagen bemyndigar Riksrevisionen att för 2019 ta upp lån i Riksgäldskontoret som inklusive tidigare upplåning uppgår till högst 15 000 000 kronor för investeringar i anläggningstillgångar som används i verksamheten (avsnitt 12.4.1).
13. Riksdagen anvisar ett ramanslag för budgetåret 2019 under utgiftsområde 2 Samhällsekonomi och finansförvaltning för Riksrevisionen enligt tabell 1.1.

Motioner från allmänna motionstiden 2018/19

2018/19:2357 av Oscar Sjöstedt m.fl. (SD):

Riksdagen anvisar anslagen för 2019 inom utgiftsområde 2 Samhällsekonomi och finansförvaltning enligt förslaget i tabell 1 i motionen.

2018/19:2623 av Emil Källström m.fl. (C):

Riksdagen anvisar anslagen för 2019 inom utgiftsområde 2 Samhällsekonomi och finansförvaltning enligt förslaget i tabell 1 i motionen.

2018/19:2897 av Jakob Forssmed m.fl. (KD):

1. Riksdagen anvisar anslagen för 2019 inom utgiftsområde 2 Samhällsekonomi och finansförvaltning enligt förslaget i tabell 1 i motionen.

2018/19:2944 av Elisabeth Svantesson m.fl. (M):

Riksdagen anvisar anslagen för 2019 inom utgiftsområde 2 Samhällsekonomi och finansförvaltning enligt förslaget i tabell 1 i motionen.

2018/19:2979 av Mats Persson m.fl. (L):

Riksdagen anvisar anslagen för 2019 inom utgiftsområde 2 Samhällsekonomi och finansförvaltning enligt förslaget i tabell 1 i motionen.

BILAGA 2

Regeringens och motionärernas anslagsförslag

Anslag för 2019 inom utgiftsområde 2 Samhällsekonomi och finansförvaltning

Tusental kronor

Anslag	Regeringens förslag	Avvikelse från regeringen				L
		M	SD	C	KD	
1:1 Statskontoret	97 616					
1:2 Kammarkollegiet	72 009					
1:3 Finansinspektionens avgifter till EU:s tillsynsmyndigheter	17 550					
1:4 Arbetsgivarpolitiska frågor	2 443					
1:5 Statliga tjänstepensioner m.m.	13 651 000					
1:6 Finanspolitiska rådet	10 230					+10 000
1:7 Konjunkturinstitutet	65 136					
1:8 Ekonomistyrningsverket	166 389					
1:9 Statistiska centralbyrån	567 759					-1 000
1:10 Bidragsfastigheter	269 000			-25 000		-25 000
1:11 Finansinspektionen	603 643					-8 000
1:12 Riksgäldskontoret	331 027					-1 000
1:13 Bokföringsnämnden	10 498					
1:14 Vissa garanti- och medlemsavgifter	203 370					
1:15 Riksrevisionen ¹	332 720					-1 000
1:16 Finansmarknadsforskning	29 921					
1:17 Upphandlingsmyndigheten	94 974					-5 000
1:18 Myndigheten för digital förvaltning	231 682					
1:19 Statens servicecenter	558 499	+3 500				

Anslag	Regeringens förslag	Avvikelse från regeringen				
		M	SD	C	KD	L
<i>Nya anslag</i>						
99:1 Lönekostnader i staten			+477 000	-82 000	-108 000	-123 000
99:2 Sänkt rikthyra för myndigheter i Stockholm				-42 000		-20 000
Summa för utgiftsområdet	17 315 466	+3 500	+477 000	-124 000	-133 000	-174 000

¹ Förslaget till anslaget 1:15 Riksrevisionen lämnas av Riksrevisionen.

BILAGA 3

Regeringens och motionärernas förslag till beställningsbemyndiganden

Beställningsbemyndiganden för 2019 inom
utgiftsområde 2 Samhällsekonomi och finans-
förvaltning

Tusental kronor

Anslag	Regeringens förslag	Tids- period	Avvikelse från regeringen				
			M	SD	C	KD	L
1:10 Bidragsfastigheter	100 000	2020	±0	±0	±0	±0	±0
1:16 Finansmarknadsforskning	30 000	2020	±0	±0	±0	±0	±0
Summa beställningsbemyndiganden	130 000						

BILAGA 4

Utskottets anslagsförslag

Anslag för 2019 inom utgiftsområde 2
Samhällsekonomi och finansförvaltning*Tusental kronor*

Anslag	Avvikelse från regeringen	Utskottets förslag
1:1 Statskontoret	±0	97 616
1:2 Kammarkollegiet	±0	72 009
1:3 Finansinspektionens avgifter till EU:s tillsynsmyndigheter	±0	17 550
1:4 Arbetsgivarpolitiska frågor	±0	2 443
1:5 Statliga tjänstepensioner m.m.	±0	13 651 000
1:6 Finanspolitiska rådet	±0	10 230
1:7 Konjunkturinstitutet	±0	65 136
1:8 Ekonomistyrningsverket	±0	166 389
1:9 Statistiska centralbyrån	±0	567 759
1:10 Bidragsfastigheter	±0	269 000
1:11 Finansinspektionen	±0	603 643
1:12 Riksgäldskontoret	±0	331 027
1:13 Bokföringsnämnden	±0	10 498
1:14 Vissa garanti- och medlemsavgifter	±0	203 370
1:15 Riksrevisionen	±0	332 720
1:16 Finansmarknadsforskning	±0	29 921
1:17 Upphandlingsmyndigheten	±0	94 974
1:18 Myndigheten för digital förvaltning	±0	231 682
1:19 Statens servicecenter	+3 500	561 999
Summa för utgiftsområdet	+3 500	17 318 966